

«HET BRUUIJSEL»

VOGELWACHT

UDEN E.O.

WAT DOET VOGELWACHT UDEN?

Vogelwacht Uden e.o. (en omgeving) is een zelfstandige vereniging die zich actief inzet voor alle, in de vrije natuur, levende vogels. De belangrijkste doelstellingen zijn:

- Directe bescherming van vogels en hun biotoop.
- Het behouden en creëren van nestgelegenheid voor vogels.
- Belangstelling kweken voor vogels bij een groot publiek.
- Deelname aan landelijke en provinciale activiteiten m.b.t. vogelstudie en inventarisatie.

Om de doelstellingen te realiseren worden tal van activiteiten georganiseerd, waaronder:

- Publiekswandelingen zowel in het Udense Maashorstgebied als de omliggende dorpen.
- Excursies naar waardevolle natuurgebieden in Nederland en ook daarbuiten.
- Film- en dia-avonden in het eigen clubgebouw, de Groenhoeve.
- Vogelcursussen voor leden en niet-leden.
- Houden van lezingen voor scholen, verenigingen en instanties.
- Geven van voorlichting op tentoonstellingen en open zondagen.
- Verzorgen van publicaties in diverse media en tijdschriften.

Naast de hierboven genoemde educatieve middelen verleent Vogelwacht Uden ook daadwerkelijke hulp aan de vogels door middel van:

- Het plaatsen en onderhouden van nestkasten (zang-, stootvogels en uilen).
- Herstel en beheer van kleinschalige natuurgebieden in Uden en omgeving.
- Beheer en onderhoud van de kunstmatige oeverwaluwenwand op het Hemelrijk.
- Het plaatsen van nestbeschermers voor weidevogels.
- Wintervoeding aan vogels in nood (in geval van strenge en langdurige vorst).

Andere activiteiten van de Vogelwacht zijn:

- Het inventariseren van diverse (broed)vogelsoorten in het Maashorstgebied.
- Het opstellen van beleidsplannen en aanbevelingen ten aanzien van Gemeentes en Overheden om zodoende voor de belangen van de natuur en in het bijzonder de vogels op te komen.
- Ten behoeve van Vogelwacht Uden, I.V.N.-Uden en de Kinderboerderij het exploiteren en onderhouden van het gezamenlijke onderkomen, de Groenhoeve.
- Het plaatsen van schuil- en observatiehutten.
- In samenwerking met het I.V.N.-Uden actief deelnemen aan het Vrijwillig Landschapsbeheer Uden (V.L.U.). Het behouden en herstellen van kleine landschapselementen in Uden e.o.
- Het samenstellen en uitgeven van een eigen verenigingsblad "Het Bruujsel".

Vogelwacht Uden werkt samen met provinciale en landelijke organisaties op het gebied van:

- Inventarisaties, waaronder het Broedvogel Monitoring Project (B.M.P.), wintervogeltellingen en de Vogeltrek-teldag in de Maashorst.
- Het ringen en registreren van o.a. stootvogels, kerkuilen en zangvogels.
- Controle op de naleving van de (nieuwe) Vogelwet.

Wilt u actief meedoen of een financiële bijdrage geven?

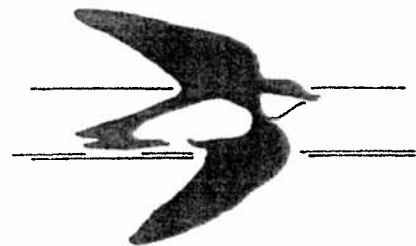
- De jaarcontributie bedraagt € 14,00 per persoon.
- Gezinsleden betalen € 6,00.
- Het éénmalig inschrijfgeld bedraagt € 2,50.
- Per adres ontvangt men ieder kwartaal "Het Bruujsel".

Voor inlichtingen en lidmaatschap:

- Secretariaat: Liesbeth Verkaar, Oliemolenstraat 53 - 5402 LH Uden, telefoon: 0413-265397 of e-mail: verkaar33@zonnet.nl.

Website Vogelwacht Uden: <http://members.lycos.nl/vogelwachturen/>

VOGELWACHT UDEN E.O.

- Voorzitter** : Jan-Willem Hermans
Broekmorgen 28, Uden
Tel.: 0413-269804
- Secretaris** : Liesbeth Verkaar
Oliemolenstraat 53, Uden
Tel.: 0413-265397
- Penningmeester** : Anita van den Acker
Raam 523, Uden
Tel.: 0413-253151
- Bestuursleden** : Peter van de Braak, Esther Rutten-Maas en Johan van Roosmalen.
- Bankrelatie** : ABN-AMRO Uden, rekeningnummer: 60.99.68.254

“HET BRUUIJSEL” - nummer 4 - 2003

- Redactieleden** : Margreet Hoefnagels, Jan-Willem Hermans, John Hermans, Peter Noy
Don-Alexander van Bergen, Liesbeth Verkaar en Jolanda Rutten.
- Typewerk** : Anita van den Acker
Raam 523, Uden
Tel.: 0413-253151
E-mail: a.v.d.acker@jbz.nl
- Marieke Noy
Eikenwal 186, Uden
Tel.: 0413-251691
- Eindredactie + Kopij** : Peter Noy
Eikenwal 186, Uden
Tel.: 0413-251691
E-mail: pknoy@hetnet.nl
- Omslag** : Drukkerij Van Tuijl, Esp 219 te Eindhoven, tel.: 040-2435705
- Drukwerk** : Theo Thijssen en Wim Hoefs (faciliteiten: Basisschool De Vlonder)
- Verspreiding** : Sandra van de Burgt en Lies Schoenmakers

“HET BRUUIJSEL” verschijnt 4x per jaar in een oplage van 175 exemplaren

- Clubgebouw** : De Groenhoeve
Artillerieweg 3, Uden (bij Kinderboerderij)
Tel.: 0413-250047

Website Vogelwacht : <http://members.lycos.nl/vogelwachtuden/>

We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt, voordat we daar toestemming voor hebben gegeven.
Men dient dan wel het Bruuijsel als bron te vermelden.

Inhoudsopgave

Colofon.....	Redactie	01
Inhoudsopgave	Redactie	02
Mededelingen Redactie.....	Margreet Hoefnagels	03
Van de Bestuurstafel.....	Liesbeth Verkaar	04
Herfstexcursie Texel 2003 (inleiding)	Liesbeth Verkaar	07
Texel, zaterdag 18 oktober.....	Theo Veldpaus	08
Texel, zondag 19 oktober.....	Toy Janssen	09
Texel, maandag 20 oktober.....	Annelies Timmerman en	
.....	Sandra van de Burgt	11
Texel, dinsdag 21 oktober.....	Alexander Vesters	11
Texel, woensdag 22 oktober	Wim de Vrij en Sonja	14
Vogelwaarnemingen excursie Texel 2003	Jan Verhoeven	15
In de Kijker... "Werkgroep Oeverzwaluwen"	Liesbeth Verkaar	16
Verslag Uilenwerkgroep 2003	John Hermans	20
Nationale Natuurwerkdag	Jan-Willem Hermans	21
Vogelteldag 2003	Peter van de Braak	22
Vogel onder de Loep... de Koolmees.....	Pedro van den Acker	23
Vogels in onze tuin	Jolanda Rutten	24
Eerste broedgeval dodaars in de Maashorst.....	John Hermans	25
Excursie naar de Maaij op zondag 26 oktober	Stijn van Gils	26
Wetenswaardigheden	John Hermans	27
Bijzondere Waarnemingen.....	Peter van de Braak	30
Wetenschappelijk	Don-Alexander van Bergen	31
Flora- en Faunawet in Noord-Brabant... ..	Jan-Willem Hermans	32
Vogelwacht Uden goes Lac du Der (inleiding)	Joop Bergsma	34
Lac du Der, vrijdag 14 november 2003	Jan-Willem Hermans	36
Lac du Der, zaterdag 15 november 2003	Willy van Lanen	37
Lac du Der, zondag 16 november 2003	Jan-Willem Hermans	39
Vogelwaarnemingen excursie Lac du Der 2003	Joop Bergsma	40
Excursie Oostvaardersplassen.....	Jan-Willem Hermans	41
Vogelwacht - Winkel	Aad van Toor	42
Advertenties	Bestuur	43

Let u op de
sluitingsdatum.
Copy
15 febr. 2004

Mededelingen van de Redactie

Alweer de laatste uitgave dit jaar! Er is veel gebeurd, veel wetenswaardigs ook over vogels. Het jaarritme is hetzelfde, ook voor onze activiteiten. Toch is het telkens weer anders dan de vorige keer. Het verveelt nooit. Dat kun je lezen in de verslagen van Theo Veldpaus, Sandra van de Burgt en Annelies Timmerman, Alexander Vesters, Wim de Vrij en Sonja over de herfstexcursie naar de Wadden. Liesbeth Verkaar heeft de inleiding verzorgd. Ze hebben het naar hun zin gehad. En gemeten naar de soortenlijst, die ook dit jaar weer zorgvuldig door Jan Verhoeven is samengesteld, hebben ze ook weer heel wat in de kijker gehad. 129 soorten is geen record, maar de aanwezigheid van de bladkoning vergoedt dat wel. Wat ze nog meer gezien en beleefd hebben is zeker de moeite van het lezen waard. Dat de Vogelwacht actief is, getuige de "last-minute" reis van een twaalfstal fanatieke vogelaars naar Lac du Der in Noord-Oost Frankrijk. Joop Bergsma had daar in het weekend van 14 november een tweetal chalets afgehuurd om van daaruit "op jacht" te gaan naar Kraanvogels. Of ze die daar gezien hebben...?

Verder verhaalt Stijn van Gils over de excursie naar de Maaij, een natuurgebied bij Bergeyk. Voor velen misschien een onbekende naam, laat je lekker maken en ga zelf ook eens daar kijken. Op 22 november zijn maar liefst dertig mensen met Staatsbosbeheer op excursie geweest naar de Flevopolders. Jan-Willem Hermans heeft ook nog tijd gevonden om er wat over te schrijven.... Hebben ze de Zeearend kunnen ontdekken? Zoek even! Hij probeert ook de nieuwe Flora- en Faunawet voor ons te verduidelijken. Er is een jaarverslag van de werkgroep Uilen binnengekomen. John Hermans doen verslag.

Dan hebben we de vaste rubrieken. Liesbeth Verkaar vertelt wat zich in het bestuur zoal heeft afgespeeld. Zij heeft ook de werkgroep Oeverzwaluwen in de kijker genomen. Pedro van den Acker heeft zijn loop weer boven een interessante vogel in de buurt gehouden. Een doodgewoon vogeltje dit keer, namelijk de Koolmees. John Hermans heeft de kranten en bladen doorgevlooid op wetenswaardigheden en Don Alexander van Bergen heeft gekeken naar de wetenschappelijke achtergrond van allelei vogelsnavels. Peter van de Braak heeft de bijzondere waarnemingen op een rijtje gezet en Jolanda Rutten heeft kans gezien om tijdens het voeren van haar nieuwe baby ook nog naar de vogels in haar tuin te kijken. Het VLU heeft meegedaan aan de landelijke werkdag. Jan Willem Hermans was erbij en schrijft erover.

Behalve al dit heuglijke nieuws is er ook een droevige mededeling. Twee clubleden zijn ons ontvallen, namelijk Hanneke Rovers en Tonny van den Acker. Jan Willem Hermans heeft een "in memoriam" voor hen geschreven.

Tot slot: geniet van dit blad, van de feestdagen en maak met "Oud en Nieuw" het voornemen om ook eens wat van je vogelervaringen op papier te zetten in woord of tekening. Alvast een goed 2004 en vergeet de nieuwjaarswandeling op zondag 4 januari a.s. niet!

Namens de Redactie,
Margreet Hoefnagels

Van de Bestuurstafel...

Wat geweest is:

- De trekvogelteldag van zaterdag 4 oktober was een groot succes. De dag was op zaterdag, dus we dachten dat de opkomst dan wat minder zou zijn, maar er waren toch dertig tellers aanwezig. Er zijn die dag meer dan tienduizend vogels geteld, verdeeld over vijftig soorten. Een heel mooie score!
- De Waddenexcursie naar Texel van zaterdag 18 tot en met woensdag 22 oktober, hier kun je verderop in dit blad alles over lezen.
- Op de Landelijke Natuurwerkdag van 1 november heeft zelfs onze wethouder Rens van Loon hard meegewerkt. Ook waren er een kleine vijftig kinderen van de Scouting aanwezig. Met zijn allen hebben ze heel wat boompjes in de grond gezet op Vluchtoord.
- Bij de publiekswandeling van 9 november was de opkomst geweldig: ruim tachtig man mede dankzij de goede publiciteit. Er zijn vier groepen de Maashorst ingetrokken en hebben genoten van de vogels en het mooie weer. Toch was de opkomst van de eigen leden aan de magere kant. Veel leden zaten op de telpost. Het is voor de gidsen erg prettig als er ook andere leden meelopen in de groep, zodat die ook een beetje kunnen vertellen over het vogelen. Je hoeft echt geen supergids te zijn, alleen je eigen ervaringen vertellen is vaak al boeiend voor de mensen. Hopelijk is de opkomst van eigen leden de volgende publiekswandeling wat groter.
- De dialezing van Harry Fiolet op donderdag 13 november was fantastisch! Haarscherpe dia's van alle facetten uit de natuur: uiteraard vogels, maar ook planten, herten, reptielen, amfibieën, vossen, dassen, paddestoelen, vissen, noem maar op of het was er bij. Ook prachtige sfeerplaatjes van reeën in de vroege ochtendmist. En Harry had overal verstand van. Als je bedenkt hoeveel moeite je vaak moet doen om een mooie dia te krijgen, dan zat er in deze dialezing heel veel tijd. Zo had hij er bijvoorbeeld tien jaar over gedaan om een mooie dia van een zwarte ree te krijgen. Het resultaat mocht er zijn. Er waren zestig mensen aanwezig en die hebben volop genoten.
- De excursie naar de Flevopolders op 22 november (samen met de Osse werkgroep) was ook al een succes, al gingen er minder mensen mee dan het aantal dat zich had opgegeven: een kleine dertig man/vrouw. Na een mooie dialezing zijn in het veld, met een gids van Staatsbosbeheer, alle roofvogels gezien die op dat moment in Nederland aanwezig waren, negen soorten, namelijk de buizerd, de havik, de sperwer, de torenvalk, de blauwe kiekendief (vrouwje), het smelleken, de ruigpootbuizerd, de zeearend en de slechtvalk. Er mocht nu in het gebied gevogeld worden, iets wat normaal niet mag.
- De uilenbraakballen-uitpluisavond van 27 november had een speciaal tintje, er werd tijdens het pluizen ook een kinderfeestje gevierd. De opkomst van de volwassenen was helaas zeer mager.
- Als je zo de activiteiten die geweest zijn bekijkt, zijn we toch maar een zeer actief clubje en dat willen we graag zo houden! De inzet van de leden is hierbij onontbeerlijk!

Nieuwe leden

De volgende nieuwe leden hebben zich bij onze vereniging aangemeld: Ton Hermans (waar ken ik die naam Hermans toch van?) en Karin Koppen uit Keldonk, John van Maren uit Oss, Paul van Els uit Uden en Jacques en Patrick Raats uit Veghel. We hebben nu 190 leden, dus wie weet schrijven we binnenkort ons tweehonderdste lid in!

Het telefoonnummer van Mignon van de Wittenboer is veranderd: 0413-224104.

Telpostgegevens

Leo Ballering heeft met terugwerkende kracht alle telpostgegevens verzameld en in statistieken verwerkt. Dat moet een enorme klus geweest zijn. Het overzicht van de gegevens van 2000 tot 2002 is een rapport geworden van maar liefst vijftientig pagina's waarin alles tot in het kleinste detail is uitgewerkt. Nu hebben we alle gegevens vanaf 2000 ter beschikking. Als je belangstelling hebt voor deze gegevens kun je dit doorgeven aan het secretariaat. Je kunt ze ook per e-mail ontvangen (verkaar33@zonnet.nl). De telpost is dit jaar erg goed bezet geweest. Vooral Jan Verhoeven heeft er vele uurtjes geteld. De laatste dag dat er geteld mocht worden (30 november) is er een actie geweest om Jan de dag door te helpen. Hij wilde van zonsopgang tot zonsondergang tellen. Nu is het weer wachten tot 1 augustus 2004, dan mag er weer geteld worden.

Vroeg op pad

We willen komend voorjaar als experiment een keer om zes uur vertrekken met een Maashorstwandeling. De vroege ochtenduren zijn toch vaak de mooiste uren van de dag, zeker in het voorjaar. Verschillende leden hebben aangegeven dit graag te willen. Afhankelijk van de opkomst beslissen we dan of we dit vaker doen.

Esther

Esther Rutten heeft aangegeven met onze komende jaarvergadering in februari het bestuur te verlaten wegens drukke werkzaamheden. Ze blijft wel lid van de werkgroep Natuur en Milieu. We zijn dus op zoek naar een nieuw bestuurslid die Esthers taak kan overnemen.

Vogelcursus Heeswijk

In de maanden oktober en november hebben Joop, Jan-Willem en Liesbeth de Vogelcursus gegeven in Heeswijk. Het was een groep van vijftientig vogelaars die de Vogelwerkgroep Bernheze (onderdeel van het IVN Bernheze) nieuw leven wil inblazen. De groep was op sterven na dood. We hopen dat we met de cursus de aanzet hebben kunnen geven en het enthousiasme hebben kunnen overbrengen voor een nieuwe start. We houden contact met de groep en gaan binnenkort nog een keer met ze wandelen.

Wat nog komen gaat:

Vogelcursus en piepcursus

In het nieuwe jaar gaat er bij ons ook weer een Vogelcursus van start. Deze zal gehouden worden op de dinsdagavond en start op dinsdag 2 maart 2004. Op acht opeenvolgende dinsdagen zal de cursus dan gegeven worden en wordt er steeds een onderwerp uitvoerig besproken. Na de pauze worden verschillende vogels behandeld met hun geluid. De laatste les is op dinsdag 20 april. Ook zijn er enkele bijbehorende excursies namelijk op zondag 7 maart, zondag 18 april en op vrijdag 7 mei een avondexcursie. Met de maandagenda van januari krijgen jullie nog uitgebreide informatie hierover. Op maandag 2 februari start de piepcursus. Dit houdt in dat er alleen met vogelgeluiden gewerkt wordt. Er wordt veel herhaald om de geluiden goed in te prenten. Er zijn vijf lessen en de laatste les is op maandag 8 maart.

Nieuwjaarsreceptie

Op zondag 04 januari a.s. wordt weer de traditionele nieuwjaarsreceptie gehouden samen met het IVN. Er is rond de Groenhoeve een wandeling uitgezet door het IVN van ongeveer anderhalf uur. Daarna is er een gezellig samenzijn met een hapje en een drankje. Een mooie gelegenheid om elkaar een gelukkig nieuwjaar te wensen en even bij te praten over wat geweest is en wat komen gaat, dus we hopen op een goede opkomst.

Dialezing

Op donderdag 22 januari a.s wordt er een dialezing gehouden in de Groenhoeve door Ari Martinali, met als onderwerp "rondje Europa". De heer Martinali heeft zijn sporen al verdiend met prachtige natuurfoto's. Hij gebruikt voor zijn lezing twee diaprojectoren. De aanvang is om 20.00 uur. Besloten is om voortaan een nestkast neer te zetten voor een vrijwillige bijdrage, maar daar verder geen ruchtbaarheid aan te geven. Kom op tijd, het kan wel eens druk worden!

Meerdaagse excursies

Er wordt hard gewerkt om voor zowel de voorjaars- als voor de najaarsexcursie een onderkomen te boeken. Dit valt nog niet mee, omdat de meeste onderkomens het niet meer rendabel vinden om voor grote groepen te koken. Vlieland is eigenlijk al van de baan, Schiermonnikoog is in optie. We houden jullie op de hoogte.

Namens het bestuur wil ik al onze leden heel fijne feestdagen toewensen en een goed en gezond 2004!

Namens het Bestuur,
Liesbeth Verkaar

In memoriam

Hanneke Roovers

Op 70-jarige leeftijd overleed ons lid Hanneke Roovers op zaterdag 25 oktober 2003. Een heleboel leden zullen Hanneke niet zo kennen. Hanneke was al vele jaren door ziekte gekluisterd aan een rolstoel. Natuurtochten maken was er helaas niet bij. Toch hield ze veel van beesten en de natuur. In hun boerderij in Odiliapeel hadden we een kerkuilenkast gehangen en na enkele jaren zat hier zowaar een kerkuilenechtpaar in. Hanneke kon intens genieten van de uiltjes. Als we gingen ringen kon ze de jonge uilen van dichtbij bewonderen en knuffelen. Dit bracht ons op het idee om een infrarood-camera in de kerkuilenkast te plaatsen, zodat Hanneke en Leo achter de buis de perikelen van het kerkuilenvoer konden volgen. Dit is helaas ten dele gelukt, na het broedseizoen van vorig jaar is de kast verlaten. Hanneke genoot van de dia's die John liet zien als hij weer eens op reis geweest was. Waar ga je toch overal heen was de uitspraak en bezorgd 'let goed op'. Een markant lid is van ons heengegaan, wij wensen Leo veel steun toe om dit verlies te kunnen dragen.

Toon van den Acker

Ons bereikte het droeve bericht dat op donderdag 27 november 2003 Toon van den Acker op 68-jarige leeftijd is overleden. Toon, vader van Anita en Henk en echtgenoot van Jet, allen lid bij onze vereniging, kennen we vooral van de Waddenexcursies. Toen zijn gezondheid het nog toeliet zijn Jet en Toon een aantal keren mee geweest op herfstexcursie naar de Waddeneilanden. Toen al had Toon moeite het tempo te volgen, maar op zijn eigen rustige manier genoot Toon van de vele vogelpracht. Ook met de voorjaarsexcursie naar Texel in 2002 is de familie Van den Acker nog meegeweest. Van een echt vogelaarsgezin kunnen we wel spreken. De liefde van de vogels heeft Toon overgebracht naar zijn hele gezin. Wij wensen de hele familie steun toe om dit verlies te kunnen dragen.

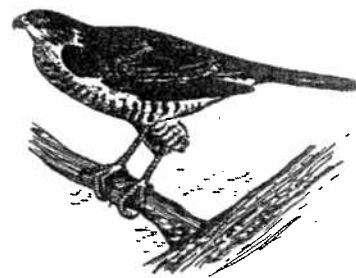
Jan-Willem Hermans

Inleiding Herfstexcursie Texel

Van zaterdag 18 tot en met woensdag 22 oktober 2003 zijn dertig vogelaars mee geweest op onze jaarlijkse herfstexcursie naar Texel. Het was een experiment, want hier waren we nog nooit geweest in de herfst. Al een en twintig jaar gaan we naar één van de eilanden, je weet wel, “*tv-tas*” ofwel Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog. Alleen gingen wij alleen naar de “*v-tas*”, omdat er altijd gezegd werd dat Texel te groot is en je dan geen eilandgevoel hebt. In het voorjaar van 2002 zijn we met de voorjaarsexcursie naar Texel geweest en dit is zo goed bevallen, dat we besloten hebben ook in keer in het najaar hier heen te gaan. Achteraf zijn de meningen verdeeld, verschillende mensen die ik gesproken heb zeiden toch dat ze het jammer vonden dat we met auto's gingen vogelen. Andere jaren kon dat nooit, want de auto bleef op het vaste land. Het enige vervoersmiddel is dan de fiets. Texel is te groot om alle vogelgebieden met de fiets te beslaan, dus als je naar de Slufter wilde (Noord-Texel), pakte je de auto. Iedereen had echter een fiets ter beschikking, dus de keuze was aan de mensen zelf.

Wat meteen opviel toen we gingen vogelen, was de totaal andere sfeer, vergeleken met Texel in het voorjaar. In het voorjaar zijn de vogels druk met baltsen, nesten bouwen of een vrouwtje aan de haak slaan. In het najaar is de belangrijkste bezigheid eten en wel zoveel mogelijk, want de winter komt er aan en veel vogels moeten nog verder trekken. En dan natuurlijk het verschil in kleed, in het voorjaar hebben alle vogels hun prachtkleed en zijn ze gemakkelijk te herkennen. Nu waren alle vogels in hun winterkleed en vallen nauwelijks op.

Al met al is het toch een zeer geslaagde excursie te noemen, met 130 soorten vogels in vijf dagen. Ook het “uit eten” was voor het eerst in de herfst en was erg gezellig en lekker. Voor mij waren de hoogtepunten: de slechtvalk die langs kwam in de Mokbaai (Zuid-Texel) waardoor honderden vogels op de wieden gingen en de Jan van Gent heel duidelijk in de telescoop van John, geweldig! Peter Noy had wederom alles tot in de puntjes verzorgd, terwijl zijn vrije tijd nu met zijn eigen zaak nog beperkter is geworden. Heel erg bedankt Peter!

Wie gingen mee?

Riky Alma, Ad Bekkers, Jan van Bergen, Joop Bergsma, Peter van de Braak, Cor van Bree, Sandra van de Burgt, Tiny en Francien van den Elsen, John Hermans, Leo van de Heuvel, Henri en Maria van de Heuvel, Toy Janssen, Jopie Jonkers, Peter Noy, Marc Poulussen, Sonja Sannen, Jan van den Tillaart, Annelies Timmerman, Theo van der Velden, William van der Velden, Theo Veldpaus, Jan Verhoeven, Liesbeth Verkaar, Alexander Vesters, Peter en Tonny Vlamings, Wim de Vrij en Ad van Wanrooij.

Het was een beetje jammer dat verschillende mensen zich opgegeven en vervolgens weer afgemeld hebben. We kregen hier in de herberg wel de rekening voor gepresenteerd. Het was voor Peter een hele toer om de begroting nog rond te krijgen, maar het is hem gelukt. Volgend jaar willen we dat toch anders doen. Wanneer je jezelf opgeeft voor een meerdaagse excursie is dat niet vrijblijvend. Het kan zijn dat je een beroep moet doen op een annuleringsverzekering als je jezelf weer moet afmelden om wat voor reden dan ook. Alle herbergen e.d. worden steeds zakelijker, dus moeten wij dat helaas ook worden. We hopen dat het geen belemmering vormt voor de mensen die zich voor de voor- of najaarsexcursie willen opgeven. We hopen wederom op veel enthousiaste vogelaars! En nu laat ik maar gauw de andere mensen aan het woord, die van dag tot dag hun belevenissen zullen vertellen. Veel leesplezier!

Liesbeth Verkaar

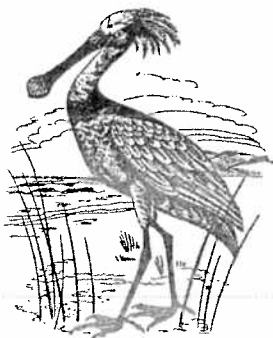
Herfstexcursie Texel 2003

Zaterdag 18 oktober door Theo Veldpaus

Het is nog donker als ik door Annelies Timmerman om ongeveer zeven uur zaterdagmorgen wordt opgehaald. Het is voor mij de eerste meerdaagse excursie bij de vogelwacht. Om half acht wordt er van ons verwacht in Uden bij de Groenhoeve aanwezig te zijn. Binnen een kwartier is iedereen aanwezig en kunnen we vertrekken. We vertrekken in twee groepen zodat de rij auto's achter elkaar niet te groot is. Het is op zaterdagochtend niet zo druk en kunnen dus goed opschieten. De uitgestippelde route met tijdschema welke Peter heeft uitgedeeld klopt goed.

Iets over negen uur begint de zon zich te laten zien. Dit geeft een prachtig gezicht over de weilanden die nog wit zijn door vorst en de nevel. De weilanden worden bevolkt door Eenden, Kieviten, Reigers, Wulpen, enzovoort. Omstreeks tien uur komen we in Den Helder aan, we kopen een kaartje en kunnen direct de boot in. Na ongeveer twintig minuten komen we aan in de haven van 't Horntje. Nog maar een stukje en we komen aan bij ons Stay Okay logeeraadres voor de komende dagen. Na alle bagage uitgeladen te hebben worden we ontvangen met een kopje koffie of thee naar keuze met een Texels koekje. Jan Verhoeven is de eerste die opstaat met de woorden "kom, want het is zo weer donker". Al snel worden er groepjes gevormd en ieder groepje gaat zijn eigen weg. Wij besluiten met de auto gelijk het noordelijkste puntje van het eiland op te zoeken, om daar in "de Tuintjes" Provençaalse Grasmussen uit de bosjes te kloppen. Veel geklopt maar niets gevonden. Ze hadden ons, denk ik, al aan zien komen en de bui al zien hangen. Uit "de Tuintjes" gekomen zijn we de weg overgestoken naar een klein meertje. We hebben hier een rondje omheen gelopen. Hier zagen we smienten, diverse steltlopers en meeuwen. Toen we bijna rond waren zagen we nog een tiental groenlingen. We besluiten dan om helemaal naar het zuiden te rijden om daar de Roze Spreeuw te zoeken. Onderweg nemen we een bakje kibbeling bij een vis annex friettent. Als we op het terras zitten komen de Spreeuwen tot op een meter afstand van ons zitten wachten of ze nog een beetje van ons hapje kunnen meepikken. Op de plek aangekomen was de Roze Spreeuw denk ik ingeseind door onze Provençaalse grasmus want ook deze was gevlogen. We hebben daar nog wat rond gelopen en zijn toen naar de auto terug gegaan. We keerden de auto en zagen op enkele meters afstand op een grasveldje een veertigtal kleine vogels. Het waren Kepen, Ringmussen en Vinken door elkaar.

We werden door onze medevogelaars uit een ander groepje gebeld om naar hen te komen want daar was van alles te zien. Dit was ook zo, Lepelaars, Kleine Zilverreiger, Zwarte Ruiter, Groenpootruiter, Wulpen, enzovoort. We hebben naderhand nog over de dijk gewandeld en daar hebben we nog Bontbekplevieren, Brilduikers en Futen gezien. Het einde van de middag naderde, onze magen begonnen te knorren en we besloten retour te gaan. Half zeven gaan eten en de avond gevuld met een gezellig samen zijn aan de bar. Samengevat zijn we de eerste dag al goed begonnen.

Zondag 19 oktober door Toy Janssen

Dit was voor mij de eerste keer dat ik mee ging op de najaarsexcursie. Het was ook al weer een tijd geleden dat ik me op het wad had begeven, de verwachtingen waren dus hoog gespannen.

De eerste dag hadden we met de auto rond gereden. Het leek vandaag echter een goede dag om de fiets te nemen. Na het ontbijten 's morgens konden we onze fietsen gaan zoeken. Dit bleek niet altijd eenvoudig. Er stonden er een paar honderd!! Ik had nummer 455, het duurde een minuut of vijftien voordat ik hem had gevonden. Ik had met de voorbereiding geen rekening gehouden met het meenemen van een telescoop op de fiets (volgende keer ook een fietstas meenemen!!) Sandra had hetzelfde probleem. Besloten werd dat ik haar statief mee zou nemen en zij haar telescoop, dit bleek een goede oplossing. Alles was klaar dus vertrekken maar. Zo'n vijfhonderd meter verder kwam ik erachter dat ik geen verrekijker om mijn nek had. Hoe is het mogelijk, snel terug. De kijker lag ergens achter in de auto. De versnelling een tandje hoger zetten was noodzakelijk om me weer bij de groep te begeven.

We reden richting de wadkant van het eiland. Op het einde van de weg zag je de dijk al liggen. Hier werd gestopt, ik liep de dijk op samen met Jan Verhoeven. Beneden hoorden we opwindende kreten, een IJsvogel! Snel terug, maar de vogel was al weggevlogen. Wel zag ik hier nog een Tapuit en een Tafeleend. Er werd nog wat doorgezocht naar de IJsvogel maar die liet zich niet meer zien, uiteindelijk werd besloten om verder te gaan. We fietsten verder langs de dijk en kwamen aan bij Oudeschild. Hier zaten veel Goudhanen in de bomen. Jan begon meteen te speuren of hier misschien een Bladkoning bij zat. Deze werd echter niet gevonden. William was de dijk opgelopen en ontdekte een Sneeuwgorst. Al snel stond iedereen op de dijk. De vogel werd mooi gefotografeerd door Peter van de Braak (zie foto). Voorbij Oudeschild lag links van de weg een soort opslagplaats van bouwmaterialen. Hier werd een late Zwarte Roodstaart ontdekt. Voorbij het dorpje begon het landschap aantrekkelijker te worden. Een klein stukje het binnenland in stond een vogelkijkhut met uitzicht over een meertje met mooie rietkragen.

Hier onderbreek ik even het verhaal....

Het was hier dat William meldde dat hij zich even zou terugtrekken. Waarschijnlijk was de kipkerrie met rijst van de vorige avond, gecombineerd met wat bier, niet goed gevallen. Tijdens het zoeken naar een geschikte plaats vermoedden wij dat er iets is misgegaan. Wij hebben hem een tijd niet meer gezien. Het bleek dat hij is teruggeweest naar de Herberg. Wat er dan ook is gebeurd, wij zagen hem pas weer na een paar uur terug..... Maar goed, verder met de waarnemingen.

Hier werd de Dodaars gezien. In de verte zaten Grauwe Ganzen en ook Brandganzen en zoals op het hele eiland veel Smienten. Verder was er niet veel bijzonders te zien, dus terug naar de dijk. Hier lagen mooie plassen met grote rietkragen aan de voet van de dijk, naast de weg. De groep stopte bij de eerste plas. Er kwam een mannetje Blauwe Kiekendief aangevlogen. De vogel liet zich mooi bekijken. Verder was hier niet veel te zien en ik fietste alleen verder. Ik besloot om even over de dijk te kijken of er zeevogels zaten. Vrij snel ontdekte ik een Franjepoot. Ik riep hard naar de anderen. De vogel bleef niet zitten en vloog weg. De bovenkant van de vogel was zwartbruin getekend, het ging hier om een Grauwe Franjepoot. Ik had de eerste dag ook al een Rosse Franjepoot gezien.

Deze vogel is haast wit. Toen de eerste vogelaars aankwamen zat de vogel verder op het water. Jan van den Tillaart zag hem al snel. De vogel vloog al snel weer verder en was niet lang daarna verdwenen. Jan Verhoeven en ik fietsten verder langs de dijk aan de zee kant en zagen hier nog een Oeverpieper. De rest van het groepje fietste aan de landkant van de dijk. Na ongeveer twee kilometer gefietst te hebben klommen we de dijk op en waren de groep kwijt. Hier lagen ook mooie plassen met rietkragen, we besloten al vogelend hier te wachten op de rest. We zagen de Wintertaling, Watersnip, Pijlstaart en andere algemene watervogels. Na een half uur was er nog geen spoor van de groep. Even een telefoontje, toch handig zo'n mobieltje. Zij zaten in het dorpje Oosterend en gingen een hapje eten. We hadden ook wel trek en besloten ook naar het dorpje te gaan.

Onderweg kwamen we bij een vijvertje wat voor een huis lag. Hier zaten zowat alle eendensoorten die je maar kan bedenken, tot Buffelkopeend toe, dit waren natuurlijk geen wilde exemplaren. Na nog een telefoontje hadden we het eettentje, een pannenkoekhuisje, gevonden.

Eenmaal binnengekomen bleek dat de rest net zijn eten al had weggewerkt. We spraken een plek af waar we elkaar weer zouden treffen. Jan en ik gingen aan tafel. Meteen stond Peter van de Braak voor het raam met de melding dat er een Tijftjaf in een boom zat. Jan stond al buiten voordat ik er erg in had. Ik bleef zitten en heb de Tijftjaf hierdoor niet gezien. Na een uitsmijter en een biertje gingen we naar een plaats waar, door Joop, Baardmannetjes gezien waren. Na even zoeken hadden we het rietveldje gevonden. Na een kwartier wachten, waarin ondertussen nog een groep Kneuen werd gezien, wilden we verder gaan. Alsof het was afgesproken vlogen er onder luid kabaal een dozijn Baardmannetjes op uit het riet. Mooi, die stonden er ook op.

We vonden de groep terug bij de plek waar Jan en ik eerder stonden te wachten. Hier kwamen in de verte twee Wilde Zwanen aangevlogen. Ook kwam er een Tureluur en een Grote Gele Kwikstaart overgevlogen. Omdat hier verder niet veel meer gezien werd, besloten om verder het binnenland in te fietsen richting de Waalenburg. Onderweg werd tussen de Goudplevieren een groep van minstens vijftig Kemphanen ontdekt. Ook mooie witte exemplaren zaten hierbij. Al verder fietsend viel de groep uit elkaar. Een aantal besloot om via een kortere weg terug te gaan naar de herberg. Wij fietsten verder de Waalenburg in. Hier vonden we in het weiland een groep Nijlganzen en een grote zwerm Kepen. Er werd een doodlopend pad ingeslagen. Op het einde van dit pad zagen we nog een Witgatje opvliegen. Ook werd hier nog een late Boerenwaluw aangetroffen. Een mooie Havik vloog in de greppel naast de weg en we werden geamuseerd door twee Rietgorzen die vlak voor ons op het pad gingen zitten. We wilden terug fietsen maar werden nog even opgehouden door een groep overvliegende Rietganzen. De tijd begon ook te dringen want we moesten om half zeven uur terug zijn voor het eten. Onderweg terug werd nog gestopt voor een groepje Ganzen. Ik zag op één van de drie molens voor ons nog een Slechtvalk zitten. Een prachtige adulte vogel. Alle telescopen werden op de vogel gericht. Dit ontaarde daarna zelfs in een kleine fieldtest van telescopen. Peter maakte nog een paar leuke kiekjes van de vogel. We moesten nu toch echt opschieten anders zouden we alsnog te laat komen. De vaart werd erin gezet en na ongeveer een half uur waren we bijna bij de herberg. Hier kwam in de verte nog een valk aangevlogen. Het bleek om een Smelleken te gaan. Toch nog een leuke vogel om de dag af te sluiten.

Eenmaal bij de herberg hadden we niet veel tijd meer om ons om te kleden en te gaan eten. We hadden die avond friet met kip. Na het eten werd er nog gezellig een biertje gedronken. Er was weer een dag voorbij.....

Maandag 20 oktober door Annelies Timmermans en Sandra van de Burgt

De dag begint mooi, terwijl de voorspellingen slecht waren. Om kwart over negen vertrekt iedereen vanaf de "Stay-Oké", sommigen sportief op de fiets, andere lui met de auto!

Ondergetekenden vertrokken als dy-hard zijnde richting Paal 15 op de fiets. De bedoeling is om zoveel mogelijk nieuwe soorten te scoren en de dag begon al goed met de Groene Specht. Hoe krijg je tien vogelaars zo snel mogelijk tot stilstand? Roep dat er een Gele Kwik op een schuurdak zit! Dit lukte William voortreffelijk. Onderweg naar Paal 15 komen we door een stuk gemengd bos waar we de Gaai en de Boomkruiper als nieuwe soort scoren. Hopend op een kopje koffie, aangekomen bij Paal 15, bemerken we dat uitgerekend vandaag het winterseizoen was begonnen, helaas, tent gesloten! Geen koffie met appelgebak. Dan maar in het zand achter de telescoop. Ook mooi! Met z'n allen op een rij turend door de telescoop naar de zee scoren we de Jan van Gent, Geelgors, Zee-eend, Zeekoet, en de Parelduiker als nieuwe soort.

Na een paar uur stilstaan en een regenbuitje later, besluiten we democratisch verder te fietsen. We gaan richting Den Hoorn, in het kleine plaatsje vinden we een open eetgelegenheid. De tafels lagen binnen no-time vol met jassen, tassen, verrekijkers en telescopen. Aan tafel kwam het niveau al gauw op "Vogel-wacht-peil" en alle gasten liepen nog net niet gillend weg. En wat krijg je dan als eerste nieuwe soort: de Beflijster!!

Verder fietsend door de regen belanden we bij de Mokbaai, daar wordt door sommigen van ons een nieuwe soort gescoord, namelijk de Kluut. Hierna lopen we het duingebied in richting Noordzeestrand waar we vijf Sneeuwgorzen scoren. Het is inmiddels vijf uur, nog even langs de Petten waar we een manke Groenpootruiter scoren. Hierna splitst de groep, de meesten gaan terug naar de herberg en de rest fietst langs de wadkant terug waar ze nog een Visdiefje scoren. En niet te vergeten een flinke tegenwind.

Na een uitputtende dag en met rode konen aan tafel, krijgen we een zeer boeiende en interessante lezing over Texel of Tessel (of Tessaco-tankstation zoals sommigen opmerken). Helaas ontbrak het ondergetekenden aan tijd om de tweede helft (en derde) bij te wonen. Per slot van rekening moeten we elke avond vroeg naar bed om de volgende dag weer gezond en fit aan het ontbijt te verschijnen.

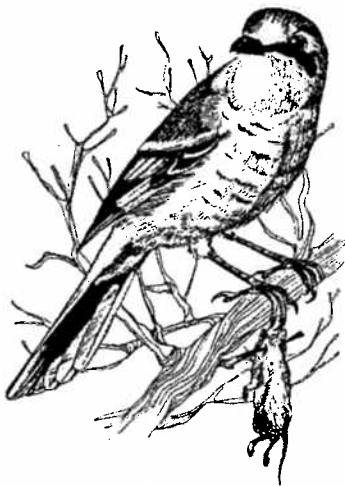

Dinsdag 21 oktober door Alexander Vesters

Nadat we het ontbijt hebben genuttigd en de lunchpakketten hebben samengesteld, gaan we om kwart voor negen een groepsfoto maken, omdat enkele leden vanavond al naar huis vertrekken. Ook deze keer is het weer lachen geblazen met het maken van de groepsfoto, Peter Noy is eerst tien minuten bezig om zijn fototoestel in te stellen, vervolgens wil hij met een afstandsbediening de foto maken. Peter komt bij het bonte gezelschap staan, drukt op de knop van zijn afstandsbediening en wij wachten vol spanning af, we wachten nog langer; er gebeurt helemaal niets. Peter loopt verbaasd naar zijn fototoestel en als hij bij het toestel is wordt natuurlijk de foto gemaakt. Peter probeert het nog enkele keren opnieuw; alle pogingen mislukken. De afstandsbediening blijkt niet goed te werken op grotere afstand (tip: nieuwe batterijen in afstandsbediening plaatsen). Uiteindelijk vraagt Peter aan een ongeveer acht jarig kereltje of hij

dan misschien de foto's kan maken. Binnen enkele minuten zijn de foto's gemaakt, eindelijk we kunnen gaan vogelen.

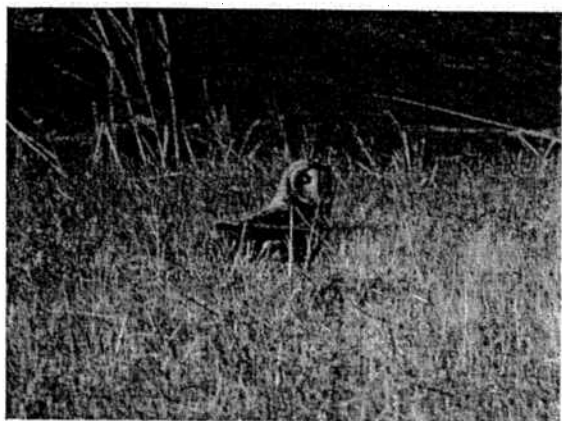
We vertrekken met vijf auto's richting De Koog, om hier in een bosrand achter het voetbalveld een slaapplek van Ransuilen te zoeken. Deze tip hadden we gekregen van Andri Binsbergen (voorzitter Vogelwerkgroep Texel) die op maandagavond een mooie dialezing heeft gegeven. Na ruim een half uur wordt de zoekactie gestaakt, geen Ransuilen te bekennen, wel hebben we op het voetbalveld zelf enkele veren van de Ransuilen gevonden. In de bossen zagen we onder andere een Gaai, Grote Bonte Specht en Zwarte Mees en hoorden we Goudhaantjes. Hierna werd de Muy bezocht, hier splitst de groep zich in tweeën; ik ga met ongeveer zeven leden bosjes "kloppen" in de duinen. We zien geen bijzonder soorten, maar Jan Verhoeven hoort Barmsijzen overvliegen. Na anderhalf uur is de groep weer compleet. We rijden naar de meest linkse ingang

van de Slufter, ter hoogte van de eerste vakantiehuisjes is hier gisteren in een groep Spreeuwen een Pestvogel gezien. Deze Pestvogel willen wij ook maar al te graag zien. In de besdragende struiken langs de ingang wemelt het van de Spreeuwen en Koperwieken maar geen Pestvogel, wel ontdekken we hier een vrouwtje Zwartkop. We krijgen een telefoontje dat achter de golfbaan een Klapetekster is gesignaleerd, op naar de golfbaan bij Cocksdoorp. Nog maar amper de auto's verlaten op de parkeerplaats van de golfbaan en de Klapetekster wordt al waargenomen, hoog zittend in een topje van een kale struik. Een groepje leden waaronder ik, gaan een flinke wandeling langs de buitenrand van de Golfbaan maken. Tijdens deze wandeling zien we een Grote Gele Kwikstaart overvliegen en een Zwarte Roodstaart op een paaltje langs de pad zitten.

Vervolgens gaan we naar de omgeving van de vuurtoren, vogelen maakt hongerig, dus willen we gaan eten bij een paviljoen op het strand bij Paal 33. Helaas dit paviljoen blijkt op dinsdag gesloten te zijn (waar hebben we dat meer gehoord, Red.), dan maar naar het paviljoen bij de vuurtoren. Terwijl de meeste leden in het paviljoen zitten te eten, ga ik intussen met enkele andere leden naar de 'Tuintjes' (dit zijn oude, niet meer in gebruik zijnde groentetuintjes van de vuurtoren-wachters, die in de duinen liggen), hier worden in trektijd vaak zeldzame soorten waargenomen. Echter, we zien hier niets bijzonders, dus besluiten we maar om even in het hoge gras te gaan liggen en te genieten van het prachtige weer. De lichte bewolking is al enkele uren geleden verdwenen en het is nu prachtig zonnig weer met een beetje wind en een temperatuur van ongeveer dertien graden. Met drie auto's gaan we naar de wadkant, we stoppen bij het begin van de Lancasterdijk, hier is een prachtig uitzichtpunt over het wad en de Waddenzee. Op het drooggevalen wad wemelt het van de vogels, Wim de Vrij ontdekt op de Waddenzee een Zeekoet. Deze Zeekoet wordt in het begin door verschillende vogelaars voor Eidereend uitgemaakt, maar als de Zeekoet inmiddels al een stuk verder de Waddenzee is opgedreven, is iedereen er toch zeker van dat het een Zeekoet betreft, verder zien we hier alle standaard wadvogels. Het begint al laat in de middag te worden, we besluiten om nog even verderop naar de Schorren te gaan, we parkeren de auto's aan het eind van de Stuiweg. Gelukkig besluiten we om twee groepjes te maken, één groepje loopt aan de binnenkant van de dijk en het andere groepje, waartoe ik ook behoor, loopt buitendijks langs de Waddenzee.

Na ongeveer tien minuten horen we door de portofoon roepen: **Velduilen!** De binnendijkse groep heeft een fietser gesproken die even daarvoor twee Velduilen op een grasland langs de weg heeft zien zitten. In een tel staat de buitendijkse groep boven op de dijk, na wat spoorwerk ontdekken we één Velduil en iets later ook de andere, beide zitten op het grasland, nog erg ver

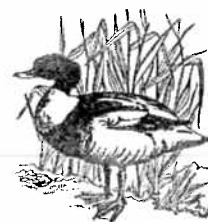

van ons vandaan. De Velduilen zitten precies op een grasland pal tegen de dijk, waar buitendijks het begin van de Schorren is. De fietser vertelde dat de Velduilen niet erg schuw zijn dus we besluiten om verder door te lopen. Na een tijdje kunnen we door de telescoop de Velduilen zo dichtbij halen, dat we zelfs de mooie gele iris van de ogen kunnen zien. De Velduilen zijn schitterend te zien, vooral door het licht van de laagstaande zon. Peter van de Braak heeft met zijn digiscoping (digitaal fototoestel op een telescoop gemonteerd) prachtige foto's van de uilen gemaakt. Via de telefoon worden intussen

enkele chauffeurs gebeld, zodat ook de andere leden de Velduilen kunnen zien. De Velduilen vliegen regelmatig korte stukken over het grasland. Na ongeveer vijftien minuten komen de Velduilen bij elkaar zitten en vliegen daarna beide op, ze vliegen steeds omhoog en buitelen dicht om elkaar heen, ze zijn een prachtige baltsvlucht aan het maken. Dit gedrag duurt enkele minuten, hierna gaat één Velduil op jacht en vangt een muis. Deze muis wordt op het gras in stukken getrokken en naar binnen gewerkt, als laatste het gedeelte waar de staart aan zit. Deze staart blijft nog enkele minuten uit zijn snavel hangen, maar verdwijnt tenslotte ook in zijn snavel. De andere Velduil zijn we inmiddels uit het zicht verloren. Intussen is John Hermans met enkele leden gearriveerd, dit groepje kan nog net de laatste Velduil aanschouwen, want ook deze vliegt nu over een hoge dijk weg. Ook Sandra van de Burgt is gearriveerd met een groepje vogelaars, maar helaas zijn we beide uilen kwijt. Dit laatste groepje heeft nog lang naar de Velduilen gezocht, maar ze zijn niet meer gezien. Buitendijks ontdekken Jan Verhoeven en William van der Velden een groepje van zes Middelste zaagbekken, die erg ver weg op de Waddenzee zitten. Het is nu ongeveer zes uur, we moeten nog teruglopen naar de auto's en naar de herberg terugrijden, om half zeven wordt het avondeten geserveerd, wat zal dat naar deze fijne lange vogeldag goed smaken!

Na het lekkere eten (we waren net op tijd) wordt bij de koffie en thee de totaal soortenlijst bijgewerkt door Jan Verhoeven, we komen totaal op 129 soorten, wat volgens de meeste het hoogste aantal is van alle herfstexcursies. Hierna gaat een groot aantal leden naar de bar van de herberg, om onder het genot van (veel) alcohol na te praten over deze dag en naar andere sterke verhalen te luisteren. Achter de bar heeft Arend Wassink (ook lid van Vogelwerkgroep Texel) dienst, hij blijkt een erg fanatieke vogelaar te zijn en houdt zich voornamelijk bezig met het registreren van zeldzame waarnemingen op Texel en het organiseren van vogelexcursies op het eiland. Hij geeft ons nog enkele leuke tips, waar we morgen (de laatste dag) nog bijzondere soorten kunnen aantreffen. Ik ga met enkele leden een potje rikken, dit gaat er soms erg luidruchtig aan toe. Er wordt erg veel gelachen door mijn kaartspel, zelfs zoveel dat Jopie Jonkers buikpijn heeft van het lachen en het bijna in haar broek doet. Maar ja, dat krijg je als je maar één keer per jaar, alleen tijdens de herfstexcursies, rikt.

Het blijkt wel dat Arend geen gezelligheidsmens is, want omstreeks elf uur roept hij al, dat het laatste rondje van de zaak is, terwijl de bar eigenlijk tot een uur open zou zijn. Dat is voor veel leden wel een grote domper op deze avond. Daarom besluit een groot aantal leden om met de fiets nog naar Den Burg te gaan, om daar de gezelligheid voort te zetten. Na veel beraad, besluit ik toch maar om deze erg leuke en vermoeiende dag af te sluiten en mijn bed op te gaan zoeken. En wil je nog weten hoe het die nacht nog verder is verlopen, dan moet je maar één van die nachtbrakers aanspreken, want ik was allang in vogel/dromenland.

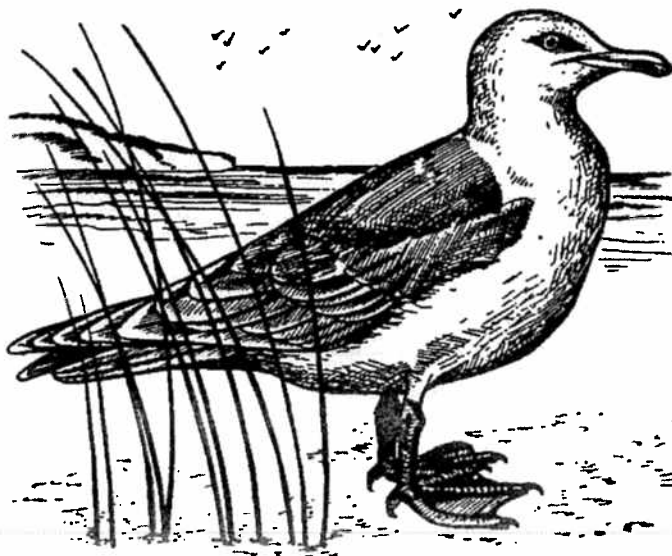
Woensdag 22 oktober door Wim de Vrij en Sonja Sannen

Alweer de laatste dag. Tonny en ik zijn, zoals afgesproken, vroeg opgestaan en gefietst naar Oudeschild, om de zon boven zee te zien opkomen. Het is nog aardedonker als we op weg gaan. De schapen in de wei liggen nog te slapen. Een enkele eend sputtert wat als we langsfietsen. Het is flink trappen tegen de koude wind in. De verlichte ramen van de pittoreske huisjes in Oudeschild doen denken aan de Kersttijd nu het nog zo donker en koud is.

Op de terugweg is de natuur ontwaakt. We bewonderen op twee pas afstand een groepje Smienten en een Aalscholver met een klein visje in de bek. Na het ontbijt stappen we met onze mannen op de fiets richting Den Hoorn, naar de Bolle Kamer, omdat we daar nog niet geweest zijn. We hopen de Blauwe Kiekendief te spotten voor vertrek van Texel, maar helaas, dat is ons niet gelukt. We zien wel grote aantallen Kieviten, Koperwieken, Kramsvogels, Graspiepers en in de duinen, boven op 'de blanke top' een Wulp, waakzaam het gebied overziend. Op de grens van duinen en grasland zien we deze dagen voor het eerst een groep Nijlgansen. Ook zien we de Slechtvalk in actie, maar verder is het rustig.

Tja, dat is de pech als je met de fiets gaat en niet met de auto, je bent niet zo snel op een andere plek. Maar het is wel heerlijk om zo buiten in beweging te zijn. We fietsen terug naar de jeugdherberg om de fietsen in te leveren. Inmiddels is het tijd voor een lekker visje. Tonny en Peter weten van insiders een goed adres. Na wat wikken en wegen besluiten we op de oorspronkelijk geplande tijd met de boot naar Den Helder over te steken en verder te vogelen op Wieringen. Daar zien we op het Balgzand immens grote groepen Strandlopertjes. Prachtig om zo'n groep in vlucht te zien. Verder zien we grote groepen Rotganzen. Rotgans is niet voor niets een veel voorkomende familienaam op Wieringen. In de haven van Den Oever zien we van heel dichtbij Futen, Eidereenden, één is bezig met het verorberen van een krabbetje. En heel veel Reigers, keurig in rij op gepaste afstand van elkaar. Aan de kant van het IJsselmeer, achter de Afsluitdijk, zien we Kuifeendjes, Futen, Bergeenden, Slobeenden, en Dodaarsjes. De zon daalt over het wad en kleurt alles even rood-goud. Al snel verdwijnen nu alle kleuren. Vogelen heeft geen zin meer. Het is ook genoeg geweest. We genieten nog van soep en salade in Wieringerwerf en koersen dan zonder verder oponthoud op huis aan.

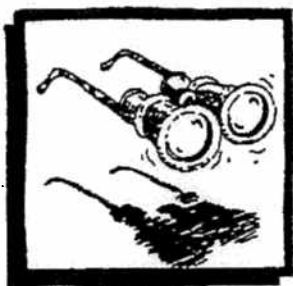

Vogelwaarnemingen excursie Texel 2003

Aalscholver	IJsvogel	Scholekster
Baardman	Jan-van-gent	Sijs
Barmsijs	Kanoet	Slechtvalk
Beflijster	Kauw	Slobeend
Bergeend	Keep	Smelleken
Bladkoning	Kemphaan	Smient
Blauwe Kiekendief	Kievit	Sneeuwgorst
Blauwe Reiger	Klapekster	Sperwer
Boerenzwaluw	Kleine Jager	Spreeuw
Bontbekplevier	Kleine Zilverreiger	Staartmees
Bonte Strandloper	Kleine Mantelmeeuw	Steenloper
Boomkruiper	Kluut	Stormmeeuw
Brandgans	Kneu	Strandleeuwerik
Brilduiker	Knobbelzwaan	Tafeleend
Bruine Kiekendief	Kokmeeuw	Tapuit
Buizerd	Kolgans	Tjiftjaf
Dodaars	Koolmees	Torenavalk
Drieteenstrandloper	Koperwiek	Tureluur
Eider	Kraai	Turkse Tortel
Ekster	Krakeend	Veldleeuwerik
Fazant	Kramsvogel	Velduil
Frater	Kuifduiker	Vink
Fuut	Kuifeend	Visdiefje
Geelgorst	Lepelaar	Vlaamse Gaai
Geoorde fuut	Meerkoet	Waterhoen
Goudhaantje	Merel	Waterral
Goudplevier	Middelste Zaagbek	Watersnip
Graspieper	Nijlgans	Wilde Eend
Grauwe Franjepoot	Oeverpieper	Wilde Zwaan
Grauwe Gans	Pijlstaart	Winterkoning
Groene Specht	Pimpelmees	Wintertaling
Groenling	Putter	Witgat
Groenpootruiter	Rietgans	Witte Kwikstaart
Grote Bonte Specht	Rietgorst	Wulp
Grote Gele Kwikstaart	Ringmus	Zanglijster
Grote Lijster	Roodborst	Zeekoet
Grote Mantelmeeuw	Roodborsttapuit	Zilvermeeuw
Grote Stern	Roodhalsfuut	Zilverplevier
Havik	Roodkeelduiker	Zwarte mees
Heggenmus	Rosse Franjepoot	Zwarte Roodstaart
Holeduif	Rosse Grutte	Zwarte Ruiter
Houtduif	Rotgans	Zwarte Zee-eend
Huisemus	Ruigpootbuizerd	Zwartkop

129 soorten

In de kijker... “Werkgroep Oeverzwaluwen”

Inleiding

Een jaar of zes á zeven geleden heeft er in het Bruujssel de rubriek “In de kijker” gestaan. Hierin werden de toen nog taakgroepen (tegenwoordig noemen we ze werkgroepen) uitgebreid beschreven. Na een tijdje is deze rubriek wat in het slop geraakt. Inmiddels is ons ledenaantal behoorlijk gegroeid en zijn er leden die weinig of niets weten van wat een werkgroep nu eigenlijk inhoudt. Vandaar dat wij het idee hadden om deze rubriek weer eens op te pakken. Alle werkgroepen komen weer aan de orde, nu als vierde is de werkgroep Oeverzwaluwen aan de beurt.

Ontstaan

Aanleiding voor het oprichten van de werkgroep oeverzwaluwen was de bouw van de oeverzwaluwwand op Hemelrijk in Volkel in 1986. In de tijd voor dat er daar met zandwinning werd begonnen, bestond het terrein uit bos en een crossterrein. De Veghelse Betoncentrale (VBC) was de maatschappij die het zand ging afgraven. Door het wegzuigen, ontstonden steile wanden van drie tot vier meter hoog en hier gingen de oeverzwaluwen in broeden. Deze wanden waren er maar tijdelijk, omdat ze steeds verder gingen met zandzuigen en omdat de wanden regelmatig instorten. In 1982 broedden er 141 broedpaartjes in de zandwanden.

In 1986 werd de afgraving aan de gemeente Uden opgeleverd. De ontstane plas zou worden geprivatiseerd en daarin paste geen oeverzwaluwwand. Het ging in die tijd landelijk niet al te best met de oeverzwaluw, hij kwam op de rode lijst. Broedden er in 1963 nog 20.000 tot 25.000 paartjes in ons land, (voor die tijd is er nauwelijks goed geïnventariseerd, hoewel hij al vanaf de jaartelling bekend is), dit aantal is afgenomen tot 4000 paartjes in 1986. Daarom wilde de Vogelwacht Uden iets doen om de beestjes te helpen. De afname kwam door slecht weer in de overwinteringsgebieden en door allerlei cultuurtechnische en waterstaatkundige werkzaamheden in ons land, waardoor de natuurlijke oevers sterk afnamen.

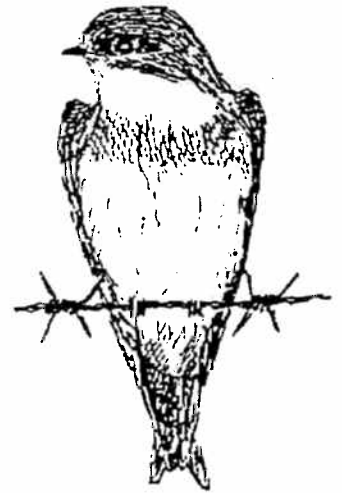
Ton Derks, die toen eigenaar werd van de plas, kon wel met de ideeën van de Vogelwacht meedenken. Om een meer permanente broedgelegenheid te creëren, werd gedacht aan een betonnen wand. In de wand werden pijpen geplaatst die volgestopt werden met zand (de oeverzwaluw graaft graag zijn eigen nest). Verschillende leden van de Vogelwacht hebben meegebouwd aan de wand. Vooral de gebroeders Hermans en Wim Janssen hebben er destijds veel tijd aan besteed. Om de broedende oeverzwaluwen te kunnen observeren, werd er ook een observatiehut gebouwd. En Ton Derks ging als logo voor zijn recreatieplas “Billy Bird” gebruiken. Onze club is de eerste van Nederland geweest die een oeverzwaluwwand heeft gebouwd. Hierna hebben velen ons voorbeeld gevolgd. Er is voor die tijd wel geëxperimenteerd in Duitsland. In 1987 is er een themanummer verschenen over de oeverzwaluw van het blad “het Vogeljaar”. Hierin is onze wand ook beschreven en heeft Jan-Willem een bijdrage geleverd. Herman Leys is dé oeverzwaluwman voor Nederland en heeft ook veel in dit nummer geschreven.

De Oeverzwaluw

De oeverzwaluw komt begin april naar ons land. Hij is plaatstrouw en komt in de regel terug op de plaats waar hij al eerder broedde. De koloniegrootte kan van jaar tot jaar verschillen. Hij broedt graag met zoetwater op korte afstand van zijn nestlocatie. Zijn voedsel bestaat uit vliegende insecten, die hij ook aan zijn jongen voert. Hij dankt zijn naam aan zijn gewoonte om horizontale tunnels in steile oevers te graven. Er zitten dan ook geen veertjes aan hun graafpootjes. Deze tunnels kunnen wel tot 1 meter lang zijn. Aan het eind van de tunnel wordt de nestkamer

gebouwd. Deze wordt bekleed met veertjes en plantendelen. Er worden vier tot vijf witte eieren donker). Beide ouders broeden 12 tot 16 dagen. In het begin blijven de jongen in de nestkamer, maar later komen ze naar de uitgang van het hol om door hun ouders te worden gevoerd. Na ongeveer drie weken kunnen ze vliegen en verlaten het nest. De uitgevlogen jongen kunnen soms acrobatische toeren uithalen. Erg mooi om te zien! In de vlucht is de oeverzwaluw van onder af gemakkelijk te herkennen aan de bruine band over de witte borst. De bovendelen zijn bruin. Hij is kleiner dan de huiszwaluw, met een minder diep gevorkte staart. In augustus en september trekken ze naar midden Afrika, ten zuiden van de Sahara. Voordat ze vertrekken verzamelen ze zich met duizenden tegelijk op gemeenschappelijke roestplaatsen in rietvelden of wilgenbosjes. Inmiddels gaat het gelukkig een stuk beter met de oeverzwaluw. Na het dieptepunt van 1986 (slecht weer in de overwinteringgebieden) ging het weer bergopwaarts met de aantallen.

De aantallen kunnen wel behoorlijk fluctueren. In 2000 hebben er 32.000 broedparen in Nederland gebroed en zijn de aantallen van de jaren zestig zelfs overschreden.

Coördinator

De coördinator van deze werkgroep is Marc Poulussen. Marc is sinds een jaar of vijftien lid van onze club. Hij woont in een prachtige boerderij in Volkel, vlak bij Hemelrijk. Hij is hier ook geboren. Het is dus niet zo verwonderlijk dat hij iets met oeverzwaluwen heeft, hij zit vlak bij "het vuur" om het zo maar te noemen. Marc is niet betrokken geweest bij de bouw van de oeverzwaluwwand op Hemelrijk, toen was hij nog puber. Hij is wel al vogelaar van kinds af aan. Hij mag graag vogels kijken op Hemelrijk, water heeft altijd aantrekkingskracht, op vogels en op mensen. Hij heeft er al verschillende leuke waarnemingen gedaan en daardoor is ook de liefde voor de vogels ontstaan. Tegenwoordig werkt hij bij de groenvoorziening van de gemeente en werkt dus altijd buiten in de natuur. Hij heeft als het ware van zijn hobby zijn werk kunnen maken. Hij heeft het coördinatorschap van Jan-Willem overgenomen.

Werkgroepleden

De werkgroep heeft niet veel vaste leden. Wanneer er werkzaamheden verricht moeten worden aan de wand, trommelt Marc een paar mensen bij elkaar. Het tellen van de broedparen, half juni en half augustus, heeft hij dit jaar samen met Jan Verhoeven gedaan. Ze gebruiken dan een lampje om in de nestgaten te kijken of er gebroed wordt. Sandra van de Burgt heeft dit voorjaar meegeholpen met het weer opvullen van de nestgangen.

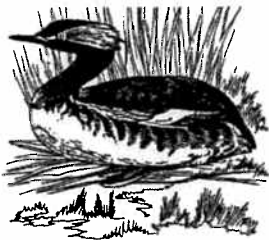
Werkwijze

De belangrijkste werkzaamheden aan de wand zijn het inventariseren van de broedparen en het schoonmaken en weer opvullen van de nestgaten. Het oude nestmateriaal moet verwijderd worden en de gangen moeten weer opgevuld worden met nieuw zand. De oeverzwaluwen graven graag hun eigen nest, daarin hoeven wij ze dus niet te helpen. Het leeghalen van de oude nesten (met een grondboor) kan het beste voor de winter gebeuren, omdat dan de vorst een keer flink door de lege nesten kan gaan en het ongedierte kan doodvriezen. De jonge oeverzwaluwen van het volgende jaar kunnen dan niet belaagd worden door luizen en ander ongedierte van het nest van vorig jaar. In het voorjaar (maart) worden de nestgaten dan weer opgevuld. Verder is het riet vóór de wand al heel lang een punt van discussie geweest. Jan Verhoeven en Henk van den Acker hebben nogal eens het riet voor de wand weggemaaid. Er is heel lang gedacht dat dit weg moest, zodat de vogels een vrije aanvliegroute hebben. De broedresultaten van dit jaar spreken dit echter weer tegen. Het riet voor de wand staat best hoog, maar er hebben dit jaar toch 42 paartjes gebroed en als tweede broedsel nog eens 39 paartjes. Dit is een prachtig

resultaat na een periode van slechte broedresultaten. Vanwege het hoge riet, de steeds hoger wordende recreatiedruk en de slechte broedresultaten van de afgelopen jaren, heeft het bestuur besloten om geen geld meer te steken in de wand. Er is alleen nog wat eenvoudig onderhoud gepleegd. De broedresultaten van dit jaar zijn misschien toch aanleiding om de wand wat beter in de gaten te houden. De observatiehut was vernield en Ton Derks heeft hem weer op laten knappen, dus ook hij vindt het belangrijk om de wand te behouden. Hij heeft echter grootse plannen om ergens anders een recreatiepark te beginnen. Op deze locatie heeft hij niet genoeg ruimte om uit te breiden i.v.m. de Vliegbasis Volkel en tegenstand van omwonenden.

Korting op de entree van Hemelrijk

Leden van onze vereniging kunnen korting krijgen op de entreprijs van Hemelrijk. Er ligt een ledenlijst bij de entree en als je jezelf kunt legitimeren kun je een abonnement kopen voor € 5,- per seizoen. Je kunt dan op een goedkope manier toch de oeverzwaluwen gaan bekijken. Als je een abonnement voor een gezin wilt afsluiten, krijgt alleen het lid van de Vogelwacht korting.

Ieder jaar maken we tijdens de maandagavondwandelingen een wandeling rond de recreatieplas Hemelrijk. Er zijn altijd wel watervogels te zien, bijvoorbeeld de geoorde fuut die er dit jaar heeft gebroed. Maar ook zangvogels zien we vaak in de struiken en bomen langs de plas. Na afloop krijgen we dan een kop koffie van Ton Derks, wat altijd een leuke afsluiting is en toch ook aangeeft dat hij onze club een warm hart toedraagt.

Doelstelling

De doelstelling van onze vereniging staat als volgt beschreven:

- Het aankweken van belangstelling, waardering en zorg voor de in het wild levende vogels.
- Het beschermen van vogels en hun biotoop (= leefgebied).
- Het bestuderen, inventariseren en vastleggen van gegevens over vogels en tevens het publiceren daarvan.
- Het samenwerken met andere personen en/of verenigingen die een soortgelijke doelstelling hebben.
- Het behouden en creëren van nestgelegenheid voor vogels.

Ook de werkgroep oeverzwaluwen beantwoordt uitstekend aan bovengenoemde doelstellingen.

Informatie

Wanneer er mensen bellen naar Vogelbescherming Nederland om informatie over een oeverzwaluwwand, kunstmatig of natuurlijk, dan worden zij doorgestuurd naar onze vereniging. Vogelwacht Uden staat bekend als “de oeverzwaluwwandkenner bij uitstek”. Vroeger stuurde ik deze mensen ons boekwerkje toe, dat gemaakt is ter gelegenheid van de bouw van de wand. Ik heb er door de jaren heen vele verstuurd naar alle uithoeken van ons land. Tegenwoordig kan ik deze mensen verwijzen naar onze site: <http://members.lycos.nl/vogelwachtuden/> Bij het onderdeel werkgroepen staat ook werkgroep oeverzwaluwen en daar kunnen mensen alle informatie krijgen over een kunstmatig aan te leggen oeverzwaluwwand. De techniek staat voor niets!

Natuurlijke oeverzwaluwwand bij visvijver “de Kleuter”

Marc krijgt er binnenkort een taak bij, er wordt namelijk een natuurlijke oeverzwaluwwand gemaakt bij “visvijver “de Kleuter”. Joop Bergsma heeft vergevorderde plannen klaarliggen om dit te realiseren. Dit in combinatie met een paaiplaats voor vissen. Joop is hierdoor ook lid geworden van de werkgroep oeverzwaluwen. Het wachten is nog steeds op goedkeuring van de

gemeente. Het geheel wordt gesubsidieerd door de EMI en het Brabants landschap. Aan de oostkant van de plas wordt een steilwand gemaakt. De aarde wordt flink aangereden en na zetting steil afgestoken. Aan beide zijden van de wand komen bordjes met informatie. Het is natuurlijk van groot belang dat de vogels in alle rust kunnen broeden. Er is al overleg geweest met visvereniging "de Kleuter" en die hebben geen bezwaar tegen de wand. Het is de bedoeling dat de wand komend voorjaar klaar is als de oeverwaluwen weer terug komen uit Afrika. Ook hier zullen dan de broedresultaten bijgehouden moeten worden.

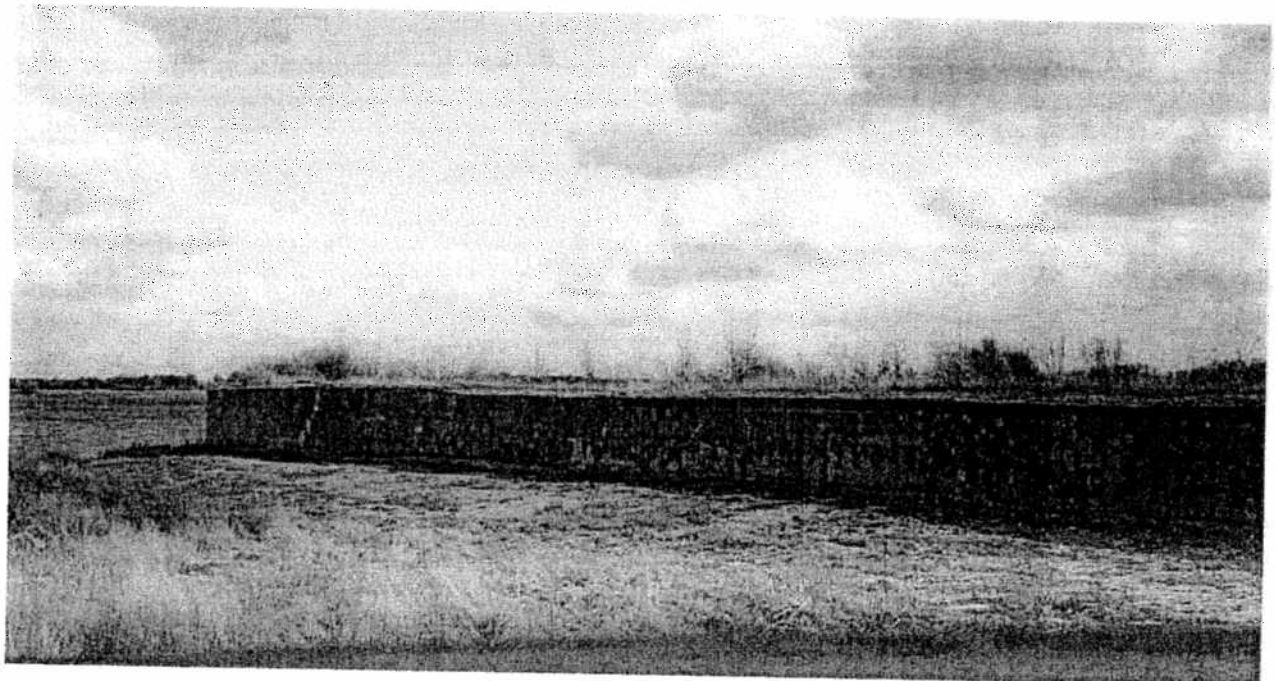
Personeel

Zoals alle werkgroepen, kan ook de werkgroep oeverwaluwen mensen gebruiken die mee willen helpen met het onderhoud van de wand (in de toekomst wanden) en het inventariseren van de broedparen. Je kunt contact opnemen met Marc Poulussen, telefoon 0413-274046. Hij zal je zeer dankbaar zijn!

Liesbeth Verkaar

Bron:

- Het Vogelboek van Philip Burton en Peter Hayman
- De atlas van de Nederlandse broedvogels van SOVON
- Het Vogeljaar, themanummer 3, 1987
- Vogels van Readers Digest
- Marc Poulussen

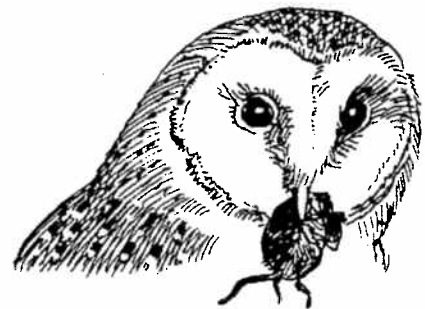
Verslag Uilenwerkgroep 2003

De Kerkuil

Uiteindelijk is de Kerkuil dan toch in een daljaar terechtgekomen. Na vele jaren van groei in aantal broedparen, is daar in 2003 in onze omgeving een eind aan gekomen. Dit is niet alleen in onze omgeving het geval maar het geldt voor heel Nederland. Officiële cijfers heb ik hier nog niet van, maar uit de vele verhalen die ik al gehoord heb kunnen we dit wel stellen. Gelukkig heeft het daljaar te maken met een verminderd voedselaanbod van veldmuizen, zodat dit een tijdelijke gebeurtenis is. Het zou erger zijn als er een strenge winter was geweest, want dan zouden veel Kerkuilen dood zijn gegaan. In 2003 is het zo, dat veel paren niet tot broeden zijn gekomen vanwege het weinige voedselaanbod, maar ze waren wel aanwezig op de broedplaatsen. Dit was op minstens vier plaatsen het geval.

Aantal broedgevallen Kerkuil in onze omgeving:

- Odiliapeel : 3 broedsels met 8 jongen
- Zeeland : 1 broedsel met 4 jongen
- Uden : 2 broedsels met 8 jongen
- Boekel : 1 broedsel met 4 jongen
- Keldonk : 2 broedsels met 8 jongen
- Mariaheide : 5 broedsels met 5 jongen

Totaal betekent dit dus 14 broedsels met 37 jongen. In 2002 bedroeg het aantal broedparen 21. Een teruggang van ruim 30%.

De Steenuil

Steeds meer Vogelwerkgroepen houden zich de laatste jaren ook bezig met de Steenuil. Vooral door het verdwijnen van allerlei "overhoekjes", het afbreken van schuren en het te netjes inrichten van onze omgeving, kent de Steenuil een behoorlijke achteruitgang in het aantal broedparen. Daarom hebben we onze werkgroep veranderd in een Uilenwerkgroep die zich ook bezighoudt met de Steenuil. Door het hangen van kasten en ervoor te zorgen dat er weer "overhoekjes" ontstaan kunnen we de Steenuil helpen. De komende jaren zullen we ons vooral bezighouden met het inventariseren van de Steenuil. Van hieruit kunnen we dan kasten hangen. Bij de Steenuil is het belangrijk om vanuit een bestaand broedpaar kasten te hangen, omdat hun actieradius maar heel weinig is. Een broedpaar Steenuilen jaagt bijvoorbeeld niet verder dan in een straal van honderd meter rondom de broedplaats. In 2003 hebben we op kleine schaal de Steenuilen geïnventariseerd. Dit heeft het volgende opgeleverd.

Aantal locaties in onze omgeving:

- Odiliapeel : 1-2 roepende Steenuilen
- Volkel : 2 roepende Steenuilen
- Uden : 2-3 roepende Steenuilen
- Venhorst : 3 roepende Steenuilen
- Boekel : 3 roepende Steenuilen
- Keldonk : 7 roepende Steenuilen
- Mariaheide : onbekend

Een Steenuil is zeer honkvast, zodat je min of meer kunt zeggen dat waar je een roepende Steenuil hoort er ook een broedgeval is, maar echte zekerheid heb je niet. Bovendien broeden ze nogal eens een keer tussen golfplaten en isolatiemateriaal zodat het heel moeilijk is om broedgevallen vast te stellen.

Met zekerheid hebben we in 2003 wel de volgende broedgevallen gevonden.

Aantal broedgevallen Steenuil in onze omgeving:

- Zeeland : 1 broedsel met 1 jong (in een Kerkuilenkast)
- Uden : 1 broedsel met 3 jongen
- Keldonk : 1 broedsel met 5 jongen

Het lijkt dus dat er fors minder Steenuilen in onze omgeving broeden. Toch kun je dit niet concluderen, omdat de Steenuil moeilijker te vinden is. Beter kun je dus kijken naar het aantal locaties van de Steenuil. Als je dat vergelijkt met het aantal broedende paren Kerkuilen, zie je dat er nog steeds in onze omgeving meer Steenuilen broeden dan Kerkuilen. Wel is de vraag hoe lang dit nog duurt. We hopen dus door meer aandacht aan de Steenuil te gaan schenken dit tijt te keren. Ik hoop dat ik volgend jaar hier iets meer over kan vertellen.

Namens de werkgroep Kerkuilen,
John Hermans

Nationale Natuurwerkdag

Op zaterdag 1 november 2003 vond de nationale natuurwerkdag plaats. Op vele plekken in Nederland was een activiteit georganiseerd voor het werken in de natuur. Ook onze werkgroep VLU heeft hieraan meegedaan. Er zijn diverse bomen en struiken geplant op de nieuwe groenstrook aan de Landerlaan. De groenstrook is "de groene haag" van het nieuwe industrieterrein Vluchtoord. Rondom dit industrieterrein wordt een vijftig meter brede groenzone ecologisch ingericht. Dit houdt in dat er inheemse plantensoorten worden ingeplant. Enkele dagen voor deze zaterdag is in een hoek een prachtige poel gegraven, één van de velen die een ruit rondom Uden moeten gaan vormen.

Werk genoeg dus. Om acht uur stond het nog te regenen, ik vreesde voor de opkomst. Gelukkig was het om negen uur droog en stonden twaalf leden van het IVN en de Vogelwacht gereed om de struiken te gaan planten. Ook wethouder de heer Rens van Loon was door Willem Peters gestrikt om struikjes te planten. Voortvarend gingen we te werk. De gemeente (Marc Poulussen en Huub van Boxmeer!!) hadden ervoor gezorgd dat er omgeploegde sleuven waren, waarin gemakkelijk een gat gegraven kon worden. Eentje spitten, de ander boompje erin en dichtschuiven met schop of voet. Toch lagen er circa tweeduizend struikjes te wachten om geplant te worden. Met zijn dertienen hadden we dit niet kunnen klaren. Maar gelukkig had Willem voor hulptroepen gezorgd. Tegen tien kwamen ongeveer vijftientwintig scouts aangezet om ons een handje te helpen. Eerst even pauze, bakske koffie en cake. Hierna ging het snel en rond half een was de klus geklaard. De aanplant is vrij divers, vele meidoorns, sleedoorns en besdragende struiken zijn aan de grond toevertrouwd. En nu maar groeien. Ik denk altijd; misschien zien we hier wel eens over enkele jaren pestvogels foerageren op de bessen van de Gelderse roos. Hier hebben wij toch mooi aan mee geholpen, dankbaar werk. Aangestoken om mee te doen? Houdt onze agenda in de gaten en kom. Vele handen maken licht werk!!

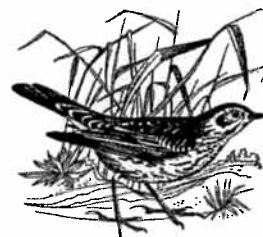
Jan-Willem Hermans

Vogelteldag 2003

Op 4 oktober 2003 was het weer zover, dierendag! Nee, onze jaarlijkse vogelteldag ging van start. Dit jaar werd deze dag gecombineerd met de Europeaan Birdwatch. Deze Europese vogelteldag werd gecoördineerd door Birdlife International. Maar liefs 25 landen deden hieraan mee. In Nederland hadden 60 posten, waaronder wij met de Maashorst zich hiervoor aangemeld.

De weersvoorspellingen waren niet zo best, hevige regenbuien zouden over Nederland trekken. Gelukkig hebben we hier niet naar geluisterd en zijn we die ochtend toch gestart met dertig deelnemers. Om half acht stonden de vijf telposten volledig ingericht, gewapend met portofoons voor de onderlinge communicatie en de nodige telescopen klaar om te tellen. Een mooi gezicht om te zien hoe elke telpost wordt ingericht om zo'n lange zit zo aangenaam mogelijk te maken. Op één telpost stond er zelfs een camper bij.

Het eerst uur begon al goed met tellen, Vinken en Graspiepers bleven maar overkomen. Het was maar goed dat we met meerderen op de posten zaten, zodat er altijd één kan blijven schrijven. De aantallen bleven die ochtend maar doortrekken! Rond elf uur kwamen de eerste roofvogels eraan, indrukwekkend de aantallen roofvogels die er geteld zijn (57 buizerds, 28 Sperwers). Toen de Rode Wouw gezien werd, was iedereen laaiend enthousiast. Prachtig kwam deze roofvogel met zijn gevorkte staart langs gevlogen. Door middel van de portofoons werd deze meteen doorgegeven, waardoor twee andere telposten deze op afstand ook konden zien. Op telpost 1 werd dit meteen gevierd met een borrel! Maar goed dat er die dag niet meerdere langsgeslagen zijn! Het weer zat deze dag erg mee, een enkele bui heeft ons slechts bereikt. Het enige nadeel was dat er op een gegeven moment géén bewolking was, waardoor de vogels wat moeilijk te zien waren in deze wel erg blauwe lucht. Pas rond twee uur kwam er een fikse regenbui over ons heen. Hierdoor werd de soep toch maar verplaatst van telpost Brobbelbies naar het vierlandenpunt. Onder de tent werd door velen de soep en natuurlijk een borrel genuttigd. Het was weer eens een geslaagde teldag met veel trek (10.045 exemplaren, verdeeld over vijftig soorten) en natuurlijk een gezellig gebeuren. Hieronder de Top 10 en de aantallen die deze dag gezien zijn;

Top 10	Soort	Aantal
1	Vink	4.932
2	Graspieper	2.607
3	Spreeuw	697
4	Kneu	353
5	Witte Kwikstaart	345
6	Kievit	164
7	Boerenwaluw	156
8	Zanglijster	122
9	Geelgors	59
10	Buizerd	57

Peter van de Braak,
namens de Inventarisatiewerkgroep

Vogel onder de loep... de Koolmees

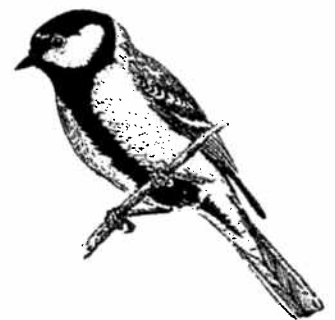

Toen ik vorige week in mijn auto zat bij een parkeerplaats naast de snelweg hoorde ik opeens iets tikken tegen de ruit. Wat bleek.... Het was een koolmees die driftig tegen de ruit zat te tikken en die schijnbaar op zoek was naar insecten en spinnetjes. Het vogeltje bleef minstens een minuut rond de auto hangen, zat op mijn ruitenwisser en zelfs op mijn linker buitenspiegel op ongeveer dertig centimeter van mijn hoofd. Toen realiseerde ik me weer eens hoe mooi zo'n meesje eigenlijk is. Die kleuren zouden zo afkomstig kunnen zijn van de meest tropische vogel uit het verre Afrika. Daarnaast zijn het ook nog eens razend intelligente diertjes, die zich uitermate aan kunnen passen aan veranderende leefomstandigheden. Daarom zijn ze gelukkig ook nog in grote aantallen te zien en vooral ook te horen. Eigenlijk op bijna alle plaatsen waar wat bomen en struiken aanwezig zijn. In het bos, maar ook in de tuin en zelfs op het balkon als er wat struiken in de buurt zijn. Het meest gehoorde lied van de Koolmees bestaat uit twee tonen: "tuut-tuut". Dit kan enorm lang herhaald worden. Vaak is de ene toon hoger dan de andere. Zodat het klinkt als een politieauto: "péh-puuh". Anderen zien er het gepiep van een fietspomp in. De zang lijkt wel wat op die van de tiftjaf. Deze kent echter de tweetonigheid van de Koolmees niet.

De koolmees is onmiskenbaar door zijn zwarte kop met witte wangen, zijn gele buik, waar parmantig een zwarte stropdas over hangt. Deze stropdas is bij het mannetje veel breder dan bij het vrouwtje. Een handig weetje. Koolmezen zijn voortreffelijke rupsenpikkers. Tijdens de broedperiode kan één paartje ruim negenduizend rupsen aan de jongen voeren. Daarnaast eten de ouders zelf ook nog eens een dergelijke hoeveelheid. Het zijn doorgaans voorbeeldige ouders, die koolmezen. In de broedtijd vliegen ze onophoudelijk af en aan om hun jongen te kunnen voeden. Deze toewijding is oprecht en serieus, maar het kan ook anders. Soms laten koolmezen hun eieren en jongen in de steek om een nieuw en groter gezinnetje te stichten. Het nazomerbroedsel moet het soms ook ineens zonder verzorgers stellen, de ouders houden er gewoon opeens mee op, alsof ze er geen zin meer in hebben en zich op de winter gaan voorbereiden. Dit is ook de reden waarom men nestkastjes beter in de winter als in het voorjaar kan schoonmaken. Anders loop je de kans een niet al te frisse nestkast aan te treffen. Wat die nestkastjes betreft zijn koolmezen niet zo kieskeurig, als het gat groot genoeg is dan lukt het verder wel.

Het blijft een geweldig gezicht zo'n kluitje jonge mezen in een nestkast of nog mooier, in een rijtje naast elkaar op de waslijn. In iedere tuin zouden eigenlijk wel wat nestkastjes moeten hangen, maar wel ook enkele met een kleinere opening zodat hun kleine neefjes, de pimpelmezen ook een geschikt plekje kunnen vinden om hun kroost groot te brengen.

Nu, in de winter is het mezenbollen tijd... de koolmezen doen zich daar dan ook echt te goed aan. Het is leuk te zien hoe handig zo'n klein vogeltje de nootjes uit een netje weet de krijgen of een zaadje uit de vetbol weet te halen. Wij hebben er hier altijd enkele dicht bij het raam hangen en het blijft leuk om te zien. Ook de kinderen genieten ervan... ten slotte, jong geleerd is oud gedaan. Zelfs onze katten vinden het leuk om ernaar te kijken, gelukkig blijft het daarbij, want ze kijken door de raam of vanuit hun buitenren.

Ik wens jullie fijne feestdagen en een gezond, gelukkig en vogelrijk nieuwjaar!

Pedro van den Acker

Vogels in onze tuin

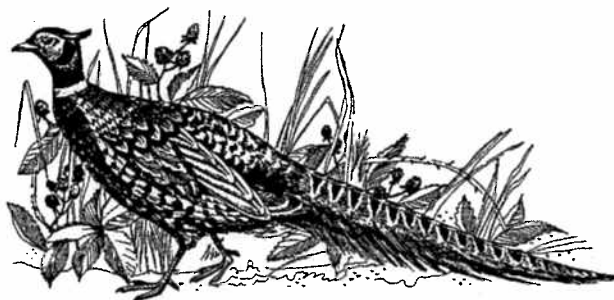
Jolanda Rutten is sinds 1 december 2002 lid van de redactie van het Bruuijsel. Ze is het vak van vogelen nog aan het ontdekken en haar interesse voor vogels gaat voornamelijk uit naar vogels die in de tuin voorkomen. Jolanda is moeder van Daan en Lotte en samen met Carel de trotse bezitter van een grote 'diervriendelijke tuin'. Jolanda schrijft elk kwartaal iets over haar eigen belevenissen in deze tuin. Bezoek ook eens haar website www.cdevink.com, voor prachtige foto's.

Dit verhaaltje gaat over vogels in onze tuin. Nu moet ik eerlijk toegeven dat ik deze keer wat meer moeite had om te beginnen aan deze vaste rubriek. De oorzaak zal voor velen wel duidelijk zijn geweest: ik ben in oktober bevallen van onze dochter Lotte. Dat betekent automatisch dat ik veel meer aandacht voor mezelf en mijn (aanstaande) dochtertje heb gehad en erg weinig in de tuin te vinden ben geweest. Daardoor verwachtte ik eigenlijk dat ik niets te vertellen zou hebben. Maar nu ik daar eens over nagedacht heb blijkt dat niet waar te zijn en is er voldoende te zien en te horen geweest. Ook al was ik er misschien niet altijd zo bewust mee bezig.

Juist in dit seizoen komen de vogels vanzelf weer naar onze huizen toe en zijn ze ineens ook weer meer te zien en te horen. Ik vind het elk jaar een bijzondere ervaring om te merken dat er ineens overal vogels lijken te zijn. De vogels zijn weer uit de rui en zijn meer geluid gaan maken, nu ze niet meer zo kwetsbaar zijn. Ik denk ook dat de meeste vogels hun dieet op dit moment al aangepast hebben en dus op zoek zijn naar zaden in planten dicht bij ons huis in plaats van naar insecten die overal te vinden zijn. En natuurlijk helpen de bomen en struiken ons een handje, want die laten alle bladeren vallen zodat wij de vogels beter kunnen zien. Eigenlijk is de winter zo slecht nog niet!

Zo zijn er in onze tuin ineens weer Fazanten te zien. Het leuke van Fazanten is dat ze in eerste instantie mijn aandacht trekken door hun schorre roep te laten horen. Als ik dan naar buiten kijk, wat ik natuurlijk doe, dan wordt ik regelmatig beloond met zo'n prachtig mannelijk exemplaar dat heerlijk op zijn gemak door onze tuin loopt te scharrelen. Alsof het zijn eigendom is!

Ook de kleine vogeltjes laten zich van binnenuit goed bewonderen. Zo zie ik regelmatig een winterkoninkje in onze beukenhaag rondscharrelen. Wat is dat hele kleine vogeltje met zijn eigenwijs omhoog staand staartje toch een prachtig beestje. En dan niet te vergeten natuurlijk de mezen in onze tuin. Ze hebben zelfs de maïskolven ontdekt die bij de achterdeur liggen voor de sier. Volgens mij kunnen die niet echt lekker meer zijn, want ze liggen daar al ruim een jaar. Toch betrap ik regelmatig een Koolmees als ik mijn hoofd om de deur steek om iets in de vuilnisbak te gooien. Pimpelmeesjes zie ik vanuit het keukenraam, deze kunnen kennelijk nog iets lekkers vinden in de krulhazelaar voor het huis. De Matkop heb ik dit seizoen nog niet gezien, maar wel al gehoord, dus kennelijk is deze ook alweer van de partij. Ook de Heggemus, het Roodborstje en de Vink laten zich vaak vanuit huis bewonderen.

Erg leuk vond ik vandaag, toen ik zag dat een Vink zich tegoed deed aan het zaad wat te vinden was in een uitgebloeid bloemscherm van 'onkruid' dat gegroeid was onder ons vogel-voederhuisje. Dus planten die gegroeid zijn uit het gemorste vogelvoer van vorig jaar. Logisch natuurlijk dat ze dit zaad lusten, want het is tenslotte gegroeid uit vogelvoer. Zo zie je maar weer, dat de vogels het helemaal niet erg vinden als je eens een jaar wat minder fanatiek in de tuin aan de slag gaat, juist de planten die wij onkruid noemen zijn voor onze tweevoetige vriendjes zelfs extra aantrekkelijk.

Natuurlijk is de Merel ook nadrukkelijk aanwezig. Meestal zie ik als eerste niet zozeer de vogel zelf, maar altijd bladeren die wild in het rond vliegen. Erg leuk om te zien hoe fanatiek ze echt elk blad aan de kant gooien, vaak met een sierlijke zwaai, om iets lekkers te vinden.

En dan nog een leuke verrassing toen ik gisteren een wandelingetje maakte met de wandelwagen. Vlakbij ons huis, in de uit de kluiten gewassen kerstdennen van onze buurman, zag ik een Kuifmees zitten. Het beestje liet zich prachtig bewonderen. Hij zat vlak bij het fietspad en hij vond het geen enkel probleem dat ik bleef staan om naar zijn activiteiten te kijken. Jammer genoeg had ik geen fototoestel bij me, dus ik heb er geen fotootje van kunnen maken voor onze website. Eigenlijk maar goed ook, want tenslotte zat hij niet echt in onze tuin, dus dan mag ik hem niet meerekenen in de verschillende soorten die onze tuin bezocht hebben. Ondertussen heb ik al veertig soorten weten te determineren in (of boven) onze tuin.

Nu ik weer wat vaker in de tuin ben, zal ik extra alert zijn op meesjes, want misschien zie ik wel een Kuifmeesje en die had ik nog niet.

Jolanda Rutten

Eerste broedgeval dodaars in de Maashorst

Op 15 augustus fietste ik langs de Hofmans plassen in de Maashorst om te kijken of er al steltlopers aanwezig waren. Diezelfde dag had ik namelijk langs de Grensweg al een groenpootruiter waargenomen. De steltlopers heb ik hier niet gezien maar, wel een paartje dodaarzen die twee, nog niet vliegvlugge jongen aan het voeren waren. Dit is dus heel duidelijk een broedgeval en volgens mij de eerste keer dat wij de dodaars broedend hebben vastgesteld in de Maashorst.

John Hermans

Excursie naar de Maaij op zondag 26 oktober

Het is al een beetje laat. Gehaast kom ik bij de Groenhoeve aan. Een groepje staat te wachten op wat komen gaat. Er wordt gesproken over de telpost 'Brobbelbies'. Enkele woorden verder is het acht uur. Met een magere tien mensen (iets wat wel een beetje tegen valt), vertrekken we richting de Maaij, een natuurgebied bij Bergeyk. In de auto wordt eens goed gelezen wat er allemaal in het gebied te vinden is.

We stappen uit de auto en worden meteen begroet door de zwarte specht, dat beloofd wat te worden. Vol verwachting komen we het gebied in. De bomen beginnen hun bladeren te verliezen, dus het kijken wordt ook iets gemakkelijker. Leuke plassen en een heel mooie vogelkijkhut. Vroeger was het een kweekvijver voor karpers en waterlelies. Nu is het gebied voor een deel van Vereniging Natuurmonumenten en voor een ander deel van de Gemeente. De plassen vallen een beetje tegen, meer dan wat aalscholvers zijn er niet te vinden. De

spectaculairste vogel is misschien wel de kraakeend. In het voorjaar schijnt het er een stuk mooier te zijn. Ook de vogelkijkhut is niet helemaal naar wens. Volgens Peter van de Braak ontworpen door een "niet-vogelaar", want de telescoop kan je er niet goed in kwijt.

We stappen uit de vogelkijkhut en lopen langs mooie, voor ons onbekende, paddestoelen.

Tijdens de wandeling wordt er hier en daar wat gesproken over Texel, met héél veel vogels. Maar vandaag komen we niet veel verder dan de boomkruiper. Ook stinkt het een beetje, het komt van een slootje af; waarschijnlijk de overstort.

Rustig lopen we verder. We komen langs een beekje, een mooi plaatsje voor de ijsvogel. Even later laat hij zich waarachtig ook zien, maar niet iedereen heeft hem gezien, dus besluiten we een stukje van het beekje af te lopen. We worden verrast door een smelleken en een keep, maar helaas geen ijsvogel meer. Dan lopen we maar verder, het weer zit gelukkig wél mee. We wandelen een stukje over een gewoon fietspad. Voor een brommertje staan we een beetje in de weg, dus haalt hij ons snel in, waarbij hij bijna onderuit gaat. Na het fietspad stappen we het gebied weer in. We komen in een dicht begroeid bos, daar zou eens flink in gedund moeten worden, dat is veel beter voor de natuur. Voor de houtproductie is het dicht bij elkaar staan wel goed. Een auto rijdt ons tegemoet, iedereen kijkt verbaasd. "Mogen hier wel auto's rijden?" Het blijkt de boswachter te zijn.

Na een tijdje komen we aan bij een nieuw leeg plasje. In de buurt staat een Gelderse Roos. Jan-Willem vertelt dat de bessen giftig zijn, vandaar Gelderse Roos. Bij giftig zou je onmogelijk aan Brabant denken. Zelfs voor vogels zijn de bessen tweede keuze, vandaar dat ze zo lang aan de struik blijven zitten. In Nederland is de Gelderse Roos best algemeen. We slaan wat paden in, lopen langs uitgebloeiende orchideeën (Breedbladige Orchis), langzaam weer terug richting auto's. Een erg mooie wandeling. Maar qua vogels....Ach, we hebben afgesloten met een Zwarte Roodstaart.

Daglijstje

Vink, Zwarte Specht, Goudhaan, Boomkruiper, Pimpelmees, Gaai, Houtduif, Staartmees, Wilde Eend, Aalscholver, Keep, Zwarte Mees, Grote Bonte Specht, Kraakeend, Knobbelswaan, Grote Lijster, Kramsvogel, Smelleken, IJsvogel, Koolmees, Sperwer, Witte Kwikstaart, Spreeuw en Zwarte Roodstaart.

Stijn van Gils

Wetenswaardigheden...

Zwarte Kraai en Kauw vogelvrij

Minister Veerman heeft op 9 oktober aan de Tweede Kamer geschreven dat hij van plan is om op korte termijn de Zwarte Kraai en de Kauw op de landelijke vrijstellingslijst van de Flora- en Faunawet te zetten. Dit betekent dat Zwarte Kraai en Kauw feitelijk vogelvrij zijn verklaard. De minister heeft zijn beslissing genomen naar aanleiding van een motie die eind vorig jaar door de Tweede Kamer is aangenomen. Wat betekent deze vrijstelling? Iedere grondgebruiker in Nederland is vrij om Kraaien en Kauwen te bestrijden ter voorkoming van (landbouw)schade. Een ontheffing is niet meer nodig. Vogel-bescherming Nederland vindt deze vrijstelling veel te ver gaan en heeft samen met andere natuurbeschermingsorganisaties geprobeerd deze drastische stap te voorkomen. Schade-bestrijding van Kauwen en Zwarte Kraaien zou alleen via provinciale ontheffingen op basis van faunabeheerplannen moeten kunnen plaatsvinden. Daarbij zouden eerst alle andere mogelijk-heden om schade te voorkomen uitgeprobeerd moeten zijn. De provincie kan beter voor maatwerk zorgen. Verder is het wrang om te constateren dat de minister dit besluit nu neemt, terwijl provincies hun beleid op grond van de Flora- en faunawet nog moeten evalueren. Eén ding is wel duidelijk: de minister heeft een politieke beslissing genomen over twee soorten die jammer genoeg niet populair zijn.

Uit: Nieuwsbrief Vogelbescherming oktober 2003

Friezen mogen kievitseieren zoeken van EU

De Europese Commissie heeft bepaald dat het rapen van kievitseieren in Friesland niet strijdig is met de EU Vogelrichtlijn. De commissie besloot dit na een klacht hierover van Faunabescherming. De uitspraak zal het moeilijker maken om de provincie Friesland er van te overtuigen de overige elf provincies in Nederland te volgen met een verbod op kievitseieren rapen. Vogelbescherming Nederland zal zich hier wel voor blijven inzetten, omdat we ervan overtuigd zijn dat ook in Friesland goed weidevogelbeheer zonder eieren rapen mogelijk is.

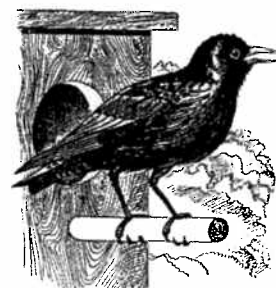
Uit: Nieuwsbrief Vogelbescherming oktober 2003

Dutch Top-10 BirdWatch 2003

4 oktober 2003 waren duizenden vogelaars in heel Europa in de weer om zoveel mogelijk vogels te zien en te tellen. Vogelbescherming Nederland coördineerde dit vogelkijkevenement in eigen land. Op ruim zeventig plaatsen werd er bij ons naar vogels gekeken. In totaal telde men ruim 147.000 vogels van 157 verschillende soorten.

De Top-10 van deze BirdWatch:

1. spreeuw (51.982)	6. kuifeend (2.319)
2. vink (44.371)	7. kneu (2.168)
3. graspieper (10.442)	8. kievit (1.940)
4. aalscholver (5.825)	9. sijs (1.850)
5. houtduif (4.749)	10. smient (1.650)

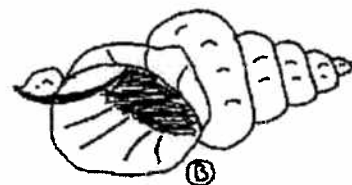

Dit resultaat geeft een vergelijkbaar beeld met eerdere jaren. Ook toen was de Spreeuw de meest getelde soort. Ondanks het matige weer en de vele regen op de teldag is het totaal ongeveer gelijk aan dat van 2001.

Uit: Nieuwsbrief Vogelbescherming oktober 2003

Kokkelvisserij / Wetenschappers moeten zwijgen van Landbouw

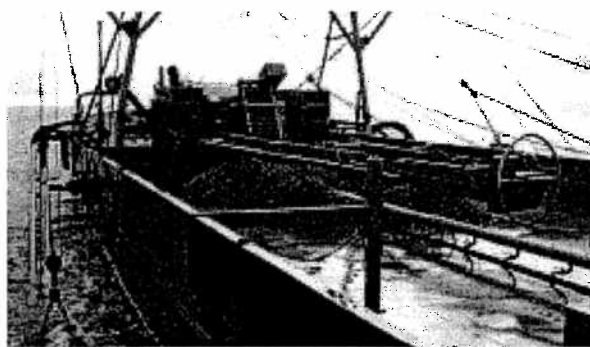
Het ministerie van landbouw heeft negen wetenschappers verboden te spreken over een onderzoek naar effecten van de kokkelvisserij. Prof.dr. J. van Andel van de Rijksuniversiteit Groningen vermoedt politieke motieven achter het verbod.

Het verbod van Landbouw blijkt uit een e-mail van T. IJlstra, hoofd van de afdeling Kust- en Binnenvisserij en Cultures, aan prof.dr. J. van Andel, organisator van een wetenschappelijk symposium over de effecten van de kokkelvisserij aanstaande donderdag. De helft van de sprekers op dat symposium was betrokken bij 'EVA-II'. Dit is een omvangrijk onderzoek dat in opdracht van Landbouw tussen 1998 en 2003 is gedaan in de Waddenzee, met de bedoeling voor eens en altijd vast te stellen of de kokkelvisserij nu wel of geen schade toebrengt aan de natuur. Het spreekverbod van Landbouw heeft ertoe geleid dat het symposium niet doorgaat. Volgens de e-mail van het departement is het spreekverbod het logische gevolg van het contract dat met de onderzoekers is gesloten, waarin staat dat zij pas na oplevering van de rapporten vrij zijn om over het onderzoek te spreken. En aangezien de rapporten 'nog niet in de stuurgroep zijn besproken, nog niet zijn geaudit en dus ook nog niet zijn gepubliceerd' kan het optreden op het symposium niet doorgaan. Minister Veerman heeft de Tweede Kamer vorige week laten weten dat het nog te vroeg is om de EVA-II-rapporten in ontvangst te nemen.

De conclusies van het onderzoek staan echter in de 'Natuurbalans' van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM), die vlak voor prinsjesdag verscheen. Volgens het RIVM was met het departement afgesproken dat Natuurbalans en de EVA-II-rapporten gelijktijdig openbaar zouden worden gemaakt. Toen bleek dat dit Landbouw niet uitkwam was het te laat om de trein te stoppen. Landbouw zegt nu dat er in Natuurbalans slechts 'voorlopige conclusies' staan.

Van Andel vermoedt dat er achter het spreekverbod politieke redenen schuilgaan. Je denkt: wat kan er nu nog worden gezegd dat nog niet bekend is? Maar de kokkelvisserij is een gevoelig onderwerp, vanwege de ontheffing die Landbouw de vissers elk jaar moet geven op het verbod om in de Waddenzee op schelpdieren te vissen. De milieubeweging voert daar al jaren actie tegen, maar de belangen van de vissers wegen zwaar omdat zij al zo lang kokkels vangen. Volgens milieuorganisaties sterven veel wadvogels omdat de vissers hun voedsel afnemen.

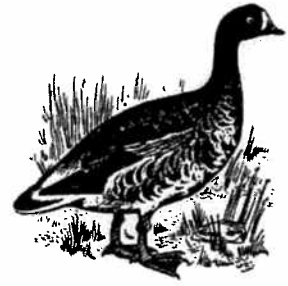
Het EVA-II-onderzoek geeft de milieubeweging gelijk. Op mosselbanken waar niet mag worden gevestigd, zijn veel meer mosselen te vinden dan op andere banken. Ook staat vast dat het omwoelen van de bodem door de enorme stofzuigerslangen waar de kokkelvisserij mee werkt, heeft geleid tot het verplaatsen van kokkelbanken naar ondiepere, slibberige gebieden, waar kokkels minder snel groeien.

Voormalig staatsecretaris Faber, die indertijd het onderzoek gelastte, zegde toe het toekomstige beleid op het rapport te baseren. Minister Veerman wil dat ook, heeft hij eerder laten weten.

Uit: Diverse kranten en EBNNL (mailrubriek voor vogelaars)

Knokken voor ganzen en smienten

Het zag er beroerd uit voor Grauwe Gans, Smient en Kolgans toen vorig najaar de Tweede Kamer moties aannam die de jacht op onder andere deze vogels weer mogelijk zou maken. Afgelopen maanden liet minister Veerman zich adviseren door LTO, de jagersvereniging KNJV, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en Vogelbescherming over de uitvoering van deze moties. In de langdurige adviseringsrondes heeft Vogelbescherming ervoor geknokt om de donkere wolken voor de betrokken ganzen en smienten zoveel mogelijk om te zetten in het winterzonnetje waar ze recht op hebben.

Met enig succes. Van plezierjacht blijven de overwinterende ganzen en smienten gevrijwaard. De minister stelt nu aan de Kamer voor dat er 80.000 hectare foerageergebied moet komen waar de ganzen ongestoord kunnen opvetten. Hoewel geen nieuw idee is het een stap in de goede richting. Buiten de foerageergebieden mogen overwinterende ganzen en smienten worden weggejaagd, echter niet voordat die gebieden er ook echt zijn! Tot dan moeten boeren de ganzen op hun grasland gedogen. Daarvoor krijgen ze een schadevergoeding. Van akkers met schade aan commercieel belangrijke gewassen en net ingezaaid gras mogen ze al wel verjaagd worden. Voor ganzen in Flevoland en Zeeland is dat een probleem omdat daar weinig grasland voor ze is. Als alle niet-dodelijke verjaagmiddelen hebben gefaald mag helaas ook het geweer gebruikt worden. Er zal scherp op toegezien moeten worden dat dit 'ondersteunende afschot' ook werkelijk als allerlaatste middel wordt gebruikt en geen achterdeurtje wordt voor plezierjacht.

Uit: Nieuwsbrief Vogelbescherming, september 2003

Pestvogelinvasie?

Het lijkt erop dat we weer een Pestvogelinvasie krijgen. Op 27 oktober jl. vlogen er 95 exemplaren over de telpost in Falsterbo (Zuid-Zweden). In de meeste jaren komen er gedurende de gehele trekperiode niet meer langs dan honderd exemplaren, hierbij is 95 stuks op een dag dan wel erg veel. Houd dus allen de Gelderse Rozen (de bessen zijn het lievelingsvoedsel van de Pestvogels) en het luchtruim in de gaten.

Uit: EBNL, 28 oktober 2003

Winterkwartier van onze wadvogels

Het is herfst. De vogeltrek is begonnen. Zo'n zeven miljoen wadvogels trekken jaarlijks, non-stop, naar hun winterkwartier in Mauritanië. Alleen een vliegtuig kan het de Rosse Grutto nadoen om vierduizend kilometer non-stop te vliegen. De rotsachtige eilanden en wadplaten vormen voor Nederlandse wadliefebbers een merkwaardige gewaarwording. Niet voor Nederlandse wadvogels; die zijn hier in de herfst en winter kind aan huis. De Krombekstrandloper, Kanoetstrandloper, Rosse Grutto, Wulp, Tureluur, Bontbekplevier en Groenpootruiter leven er zij aan zij met Lepelaars, Pelikanen en Roze Flamingo's.

Uit: De Volkskrant, 25 oktober 2003

John Hermans

Bijzondere Waarnemingen

Hierbij weer een opsomming van de bijzondere waarnemingen van begin september 2003 tot en met begin november 2003. Waarnemingen die gedaan worden op de telpost worden niet allen meegenomen in onderstaand overzicht, dit zou een te lange lijst gaan worden. Enkele opmerkende soorten van deze telpost zijn wel de Ortolaan die er twee dagen achtereenvolgens gezien is, de Morinelplevier die zich fraai liet bekijken op het maïsveld, de Sneeuwgorst en natuurlijk de Bastaardarend. Deze enorme arend kwam op slechts honderd meter langs de telpost gevlogen. Het totaaloverzicht van deze telpost is sinds kort ook op Internet te vinden en wel op de site; www.trektellen.nl.

Erg bijzonder was ook wel de Draaihals die door William was ontdekt. Komend vanaf zijn werk heeft hij deze vogel fietsend waargenomen. Dankzij de telefooncirkel is deze vogel door velen schitterend gezien (foto staat op de website).

Mocht je zelf bijzondere waarnemingen hebben mail of bel ze door!
Alle bijzondere waarnemingen zijn ook op onze site te vinden;
www.members.lycos.nl/vogelwachtuden

Groeten, Peter van de Braak (Inventarisatiewerkgroep),
telefoon: 0413-253586. E-mail: vogelwachtuden@lycos.nl

Datum:	Aantal:	Soort:	Locatie:	Gedrag:	Waarnemer:
6-sep-03	1	Boomvalk	Mariaheide, heiveld	foeragerend	W. van der Velden
7-sep-03	2	Ortolaan	Maashorst, telpost	foeragerend	W. van der Velden
22-sep-03	1	Boomvalk	Mariaheide	foeragerend	W. van der Velden
1-okt-03	1	IJsvogel	Veghel, Bunders	foeragerend	W. van der Velden
3-okt-03	1	Morinelplevier	Maashorst, telpost		Toy Janssen
5-okt-03	1	IJsvogel	Keldonk, Aa		Tiny van den Elsen
8-okt-03	1	Draaihals	Mariaheide, spoorlijntje	foeragerend	W. van der Velden
10-okt-03	1	Draaihals	Mariaheide, spoorlijntje	foeragerend	W. van der Velden
11-okt-03	1	Draaihals	Mariaheide, spoorlijntje	foeragerend	W. van der Velden
12-okt-03	2	Boomvalk	Maashorst, telpost	overvliegend	W. van der Velden
12-okt-03	1	Klaapekster	Maashorst, 3 vennen	foeragerend	Joop Bergsma
12-okt-03	2	Klaapekster	Maashorst, telpost	overvliegend	W. van der Velden
12-okt-03	1	Ruigpootbuizerd	Maashorst, Brobbelbies		Joop Bergsma
12-okt-03	1	Smelleken	Maashorst, Brobbelbies		Joop Bergsma
12-okt-03	2	Smelleken	Maashorst, telpost	overvliegend	W. van der Velden
14-okt-03	2	Kruisbek	Maashorst, 3 vennen	foeragerend	Peter Vlamings
14-okt-03	1	Bastaardarend	Maashorst, telpost		Jan Verhoeven
18-okt-03	1	Klaapekster	Maashorst, 3 vennen		John Hermans
19-okt-03	1	Appelvink	Maashorst, 3 vennen	overvliegend	John Hermans
28-okt-03	1	Sneeuwgorst	Maashorst, telpost	foeragerend	Jan Verhoeven
2-nov-03	1	Bonte Kraai	Landhorst		John Hermans
2-nov-03	1	Goudplevier	Maashorst, telpost	overvliegend	W. van der Velden
2-nov-03	2	Goudvink	Maashorst, telpost	overvliegend	W. van der Velden
3-nov-03	6	Putter	Maashorst, 4-landenpunt		Seniorengroep
4-nov-03	1	Klaapekster	Maashorst, 3 vennen		Peter Vlamings
4-nov-03	1	Klaapekster	Maashorst, Munse heide		Peter Vlamings

Wetenschappelijk...

Snavelvormen

Het hoofddoel van de snavel is ermee eten. Daarnaast kan de kleur van de snavel een functie hebben bij de balts. Over het algemeen zijn vogelsnavels één of tweekleurig, maar hierop zijn uitzonderingen. Vooral de verschillende soorten Toekans hebben prachtig gekleurde snavels. De Zwavelborsttoekan (*Ramphastos sulfuratus*) uit Midden-Amerika wordt in het engels "Rainbow-billed Toucan" genoemd en niet zonder reden. Een groene boven- en ondersnavel met een rode snavelpunt. Verder zijn er nog blauw, oranje en geel in de snavel verwerkt. Een ware lust voor het oog. Maar gelukkig hoeven we niet heel ver weg te gaan om verschillende kleuren in een vogelsnavel tegen te komen. De Papegaaiduiker met zijn grote rood-geel-grijsblauwe snavel is een opvallende verschijning in Europa. Tijdens de winterperiode verliest de snavel veel van zijn kleur, doordat de gekleurde buitenlaag wordt afgeworpen (wat de snavel ook kleiner maakt).

Maar zoals hierboven al vermeld, heeft de snavel als primaire functie het zoeken, grijpen en vermalen van eten. Voor deze doeleinden zijn er talrijke snaveltypen ontstaan. Er zijn uit de prehistorie vogelsoorten bekend die tanden hadden, maar de meeste soorten hadden slechts valse tanden. Zaagbekken, zoals de Middelste Zaagbek, hebben op tanden lijkende gezaagde snavelranden, maar dit heeft totaal niets te maken met tanden zoals deze bekend zijn van bijvoorbeeld zoogdieren. Over het algemeen hebben de vogels van één en dezelfde familie hetzelfde snaveltype. De stootvogels en uilen hebben krachtige, gehaakte snavels voor het afscheuren en snijden van vlees. Ook hier zijn echter specialisten te vinden, die voor hun type voedsel een nog gespecialiseerdere snavel hebben ontwikkeld. De Moeraswouw (*Rosthramus sociabilis*) en de Slanksnavelwouw (*Rosthramus hamatus*) hebben extreem lange snavelpunten ontwikkeld om slakken uit hun huisje te halen.

Reigers hebben stevige, lange, puntige snavels om vooral gewervelde dieren te vangen. Meestal wordt de prooi aan de snavel gespietst. De Schuitbekreiger (*Cochlearius cochlearius*) van Midden- en Zuid-Amerika is hierop een uitzondering. Deze vogel heeft een brede, afgeplatte snavel die ze voornamelijk als een soort schep gebruiken om hun prooi op te wippen. De snavels van de verschillende kolibrie generaties zijn zo verschillend, dat praktisch iedere genus (familie) zijn eigen voedselplant heeft. Er zijn kolibries met kort en rechte snavels, lang en rechte snavels, kort en gebogen, lang en gebogen en allerlei tussenvormen. Hierdoor hebben de meeste kolibrie zich gespecialiseerd om hun nectar uit bepaalde soorten planten te halen. Hetzelfde principe zien we terug bij de familie van de Honingzuigers.

Binnen de familie van de Vanga's (Madagascar) zijn de meest uiteenlopende snavelvormen terug te vinden. De Roodstaartvanga (*Calicalicus madagascariensis*) heeft een korte spitse snavel, de Haaksnavelvanga (*Vanga curvirostris*) heeft, zoals zijn naam al aangeeft, een haaksnavel, de Helmvana (*Euryceros prevostii*) lijkt met zijn snavel op een miniatuur Neushoornvogel, terwijl de Sikkelvanga (*Falculea palliata*) een lange, sterk gebogen snavel bezit. Er was zelfs een vogelsoort waarbij het mannetje en vrouwtje totaal verschillende snavelvormen hadden. De nu ausgestorven gewaande Huia (*Heteralocha acutirostris*) van Nieuw-Zeeland was uniek, omdat beide seksen een totaal verschillende snavel hadden. Het mannetje had een rechte snavel, ideaal voor het zoeken naar maden in rottend hout,

terwijl het vrouwtje een dunne gebogen snavel had, waarmee ze in alle hoeken en gaten kon zoeken naar voedsel.

Vogels met bijzondere snavelvormen die nog vermeldenswaardig zijn, zijn onder meer: de verschillende soorten Flamingo's met hun stevige naar beneden gebogen snavel, ideaal voor het vangen van onder meer garnalen. Water en modder worden aan weerszijden van de snavel met de tong naar buiten gedrukt zodat de schaaldiertjes overblijven. De Lepelaars, met hun lange lepelvormige snavels, hebben talloze zenuwuiteinden in de verbrede snavelpunt, waarmee ze diertjes waarnemen. De drie soorten Schaarbekken (Rhynchopidae) onderscheiden zich van andere viseters, doordat de bovenste snavelhelft beduidend korter is dan de onderste helft. Hij scheert vlak boven het wateroppervlak met de punt van de onderste snavelhelft in het water. Wanneer hij een prooi waarneemt, gaat de kop omlaag en sluit de snavel zich.

Als laatste moeten nog de vreemd uitziende snavels van de vier soorten Kruisbekken genoemd worden. Deze vogels hebben hun snavelhelft gekruist over elkaar, zodat ze met hun snavel de schubben van dennenappels kunnen openen om bij de zaden te komen.

Don-Alexander van Bergen

Flora- en Faunawet in Noord-Brabant

Op 1 april 2002 trad de Flora- en Faunawet in werking. Deze nieuwe wet geeft regels voor de bescherming van in het wild levende dieren en planten. Ze vervangt onder andere de Jachtwet en de Vogelwet. Elke provincie heeft enige vrijheid om de Flora- en Faunawet nader in te vullen, bovendien is zij belast met de handhaving van de regels. Hierbij in het kort een overzicht wat de wet inhoudt. Deze uitleg is niet volledig. Voor meer gegevens zie: www.brabant.nl of www.minlnv.nl/thema/groen/ffwet.

In de Flora- en Faunawet zijn alle inheemse zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen, de meeste vissen en sommige insecten en planten beschermd. Het is verboden beschermde dieren te doden, opzettelijk te verstoren of te verjagen, nesten te beschadigen, of eieren weg te nemen. Er zijn uiteraard weer de nodige uitzonderingen op deze wettelijke bescherming.

De huismuis, de zwarte en bruine rat zijn landelijk onbeschermd. Ook de nijlgans is in Noord-Brabant onbeschermd. Vijf wildsoorten (konijn, haas, fazant, wilde eend en houtduif) zijn bejaagbaar als de jacht is geopend. Er geldt een landelijke vrijstelling voor verstoren en doden van konijn, houtduif en mol op schadepercelen. Daarnaast kan elke provincie via vrijstelling, aanwijzing of ontheffing tegemoetkomen aan andere belangen dan die van het dier, de zogenaamde 'erkende' belangen. Maar altijd en overal geldt: zoek eerst naar de meest diervriendelijke oplossing! Voorbeelden van 'erkende' belangen zijn:

- Het voorkomen van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen en bedrijfsmatige visserij;
- volksgezondheid en openbare veiligheid;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- voorkomen van schade aan flora en fauna.

De provincie Noord-Brabant heeft verder vrijstelling gegeven voor het doden van zwarte kraai en kauw op schadepercelen. Dit kan met geweer of jachtvogels (havik of slechtvalk).

De wet gaat uit van faunabeheereenheden. In alle provincies zullen die er komen. In Noord-Brabant is er één faunabeheereenheid. Hierin zijn vertegenwoordigd: grondgebruikers, jachthouders en terreinbeherende organisaties. De faunabeheereenheid kan een faunabeheerplan indienen bij de provincie. In dit plan geeft zij aan waarom, wanneer en hoe zij schadeveroorzakende dieren wil beheren. Op basis daarvan is een ontheffing op voorhand mogelijk.

Wanneer mag nu afschot (doden) plaatsvinden:

Middel:	Soorten:	Wanneer:	Waar:
Jacht	Houtduif, konijn, wilde eend, haas, fazant	Opengestelde periode	Jachtveld
Vrijstelling	Houtduif, konijn, mol, zwarte kraai, kauw	Gehele jaar	Alleen op schadepercelen
Aanwijzing	Canadese kans, verwilderde duif, verwilderde kat, muskusrat, damhert, wild zwijn, rosse stekelstaart	Gehele jaar Canadese gans: 1 april - 1 sept.	Alle gronden waar jachtaktehouders rechthebbende zijn
Ontheffing	Soortgebonden	Tijdelijk (max. 1 jaar)	perceelsgebonden

In deze ontheffing zit hem nu de moeilijkheid. Van een aantal soorten kan men ontheffing aanvragen die eventueel verleend kan worden. Dit behelst de volgende diersoorten:

- Bosmuis en Veldmuis;
- Knobbelswaan, Grauwe gans, Kolkans Smient en Meerkoet;
- Zwarte kraai, Roek, Kauw, Ekster, Spreeuw en Holenduif;
- Vos en Ree;
- Haas, Konijn, Houtduif, Fazant en Wilde Eend.

Wat houdt dit nu in voor een aantal van bovengenoemde soorten? Als eerste de kraaiachtigen: Het doden van kraaiachtigen is dus alleen toegestaan op grond van een vrijstelling of een ontheffing. Voor kauw en zwarte kraai geldt een provinciale vrijstelling voor doden met geweer, havik of slechtvalk. Het gebruik van vangkooien en kastvallen vereist een ontheffing, evenals het doden en vangen van eksters, gaaien en roeken.

Voor de vos kan een ontheffing aangevraagd worden. Als er schade is aan pluimvee en er voldoende preventieve maatregelen zijn getroffen, kan een ontheffing gegeven worden. Dit geldt niet voor hobbymatig gehouden dieren. Daarnaast is er een ontheffing mogelijk bij predatie van weidevogels. Hierbij is wel een onderbouwing vereist. Uit het onderzoek wat door SOVON en Alterra is uitgevoerd, was er geen sprake van overmatige predatie.

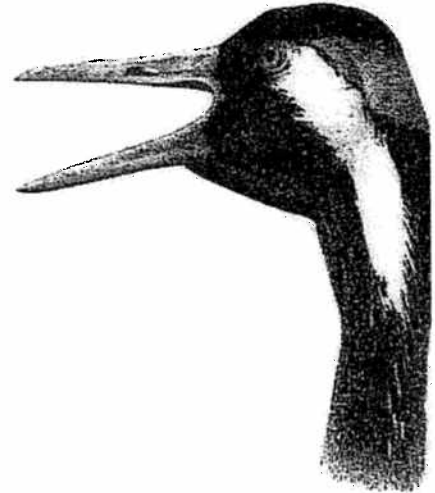
Voor kolkans, grauwe gans en smient geldt dat er foerageergebieden moeten worden ingericht. 80.000 hectare voor overwintelaars. Binnen deze gebieden mag geen afschot en verjaging plaatsvinden. Buiten deze gebieden kan een vrijstelling voor verjaging plaatsvinden en een ontheffing. Deze winter zal dit nog niet gebeuren, de provincie verleent geen ontheffing. Voor de komende winter is het afwachten geblazen.

Kortom het is er niet makkelijker op geworden om in het veld mogelijke misstanden op te sporen. Neem bij twijfel altijd contact op met de politie of de provincie: mevrouw E. Deckers, telefoon: 073-6812812.

Jan-Willem Hermans

Vogelwacht Uden goes Lac du Der

Het Lac du Der Chantecoq heeft bij veel vogelaars een magische klank. Bij het horen van die naam denk je onmiddellijk aan de spectaculaire doortrek en rustplaats van kraanvogels. Dit voorjaar, in de maand juni, hebben wij enkele weken in de Champagne Ardennen rondgezworven. Ook hebben we een weekje bij het meer gekampeerd. We waren direct gecharmeerd van het glooiende landschap, de mooie natuur en de prachtige vakwerkhuisen in een streek die totaal niet toeristisch is. En dat slechts op een halve dag rijden bij ons vandaan (525 kilometer). We hebben toen, voor Nederlandse begrippen, veel zeldzame vogel soorten gezien. Echter, geen kraanvogels. De laatste exemplaren waren net vertrokken. Ik heb me toen vast voorgenomen, in het najaar kom ik hier terug! Dit was de directe aanleiding voor het organiseren van een "twaalfpersoons-driedaagse-kraanvogel-excursie". Op winter camping 'Le Clos Du Vieux Moulin', direct aan de westkant van het Lac du Der, heb ik twee mobilehomes gereserveerd, elk ingericht voor zes personen. Om geen tijd met foerageren te verliezen hebben we al ons eten en drinken meegenomen.

Kraanvogels

De meeste vogelaars hebben wel iets speciaals met kraanvogels. Ze zien er ook geweldig uit, toch, deze statig voortstappende sierlijke vogels. Met zijn grijze verenpak en zijn afhangende 'cancan-veren' is hij met zijn 1.15 meter de hoogste Nederlandse vogelsoort. De spanwijdte kan wel 2.20 meter bedragen. Ter vergelijking: hij is ongeveer drie maal zo zwaar als een blauwe reiger. Karakteristiek is de prachtige zwart-witte koptekening met de rode kruin. Kraanvogels houden van rust, het zijn vogels van eenzame, uitgestrekte moerasgebieden. Het zijn beslist geen koloniebroeders, de afstand tussen de nesten bedraagt zelden minder dan twee tot drie kilometer. Ze zijn monogaam, blijven hun partner 20 tot 30 jaar trouw en onderhouden sterke familiebanden. Tijdens de najaarstrek blijven de families dikwijls bij elkaar. De jongen houden zich op bij hun ouders en zijn gemakkelijk te herkennen: ze hebben een rossig bruine kop en missen de fraaie koptekening. In vroeger tijden was de kraanvogel ook in Nederland inheems en broedde op de uitgestrekte Friese- en Hollandse veenmoerassen. Door ontginning van deze gebieden verdween de vogel in de 16de of 17de eeuw definitief als broedvogel. Gelukkig broeden er dit jaar weer twee paartjes in het Fochteloërveen. Kraanvogels zijn echte trekvogels. Ze maken geen gebruik van de thermiek maar vliegen, met een langzame slag, aan een stuk door op eigen kracht, waarbij ze af en toe wat zeilen. De gemiddelde kruissnelheid kan oplopen tot wel zeventig kilometer per uur. De westelijke trekbaan schampt net langs onze oostgrens. Vooral bij een stevige, zuidoostenwind kun je ze ook in Uden soms luid trompetterend over zien/horen komen. Alleen het geluid al brengt menig vogelaar in extase. Een enkele maal zijn ze zelfs foeragerend in de Maashorst waargenomen. Het betreft hier noord Europese broedvogels die vanaf Scandinavië via west Europa en de Pyreneeën naar het zuiden trekken met als bestemming Extremadura en Marokko. De vogels doen zowel op de voor- als op de najaarstrek massaal het Lac du Der Chantecoq aan, meestal kortweg Lac du Der genoemd.

Kunstmatig waterreservoir

Het Lac du Der Chantecoq werd in 1974 aangelegd om de loop van de Marne te regulariseren. De naam 'Der' is afgeleid van een Keltisch woord dat eik betekent. Eikenhout diende jarenlang als bouw materiaal voor vakwerkhuisen en vakwerkkerken. Overal in de omgeving van het meer vind je hiervan prachtige voorbeelden. 'Chantecoq' is de naam van één van de drie dorpjes die werden opgeofferd bij de aanleg van het meer. Het stroomgebied van de Seine en de Marne

kende vroeger regelmatig grote overstromingen. Soms kwam zelfs half Parijs onder water te staan. Door de aanleg van dit kunstmatig aangelegde waterreservoir wordt het water van de rivieren onder controle gehouden. In de loop van de zomer kan de waterspiegel wel tien meter dalen. Er ontstaat dan een uitgestrekt wadgebied waarin o.a. veel soorten steltlopers vertoeven. Het Lac du Der is in bepaalde opzichten te vergelijken met onze Oostvaardersplassen: een jong, kunstmatig meer met een kunstmatig gereguleerde waterstand, waarin een spectaculaire natuurontwikkeling heeft plaatsgevonden. Het meer met een oppervlakte van 4.800 hectare vormt met de aangrenzende 5.000 hectare bos en het plassengebied aan de westkant een toevluchtsoord voor meer dan 270 vogelsoorten. Het gebied is wel één van de beste plekken voor de in Frankrijk overwinterende zeearenden en vormt één van de klassieke gebieden om naar wintervogels te kijken. Aan de westkant van het meer ligt een groot plassengebied met veel moeras- en watervogels. Bij het Etang des Landres, het Etang du Grand Coulon en het Etang de la Foret zijn diverse vogelkijkhutten. Hier ligt ook het natuur- en voorlichtingscentrum 'Maison de l'Oiseau et du Poisson' met direct aan het Lac du Der een grote vogelkijkhut.

Eldorado voor kraanvogels

Het ontstaan van het meer in de jaren zeventig bleef bij de kraanvogel, of 'Grue cendrée' zoals de Fransman zegt, niet onopgemerkt. Reeds in de herfst van 1973 maakten zo'n 150 stuks hier een tussenstop. De vogels gebruiken de binnendijkse gronden van het meer hoofdzakelijk om er veilig te kunnen overmachten. Overdag foerageren ze, vooral in het zuid westen, op de stoppelvelden van de maïs. Ze stappen hierbij statig over de akkers rond op zoek naar maïskorrels, wortels en insectenlarven. Kraanvogels zijn jammer genoeg bijzonder schuw. Om ze op de velden niet te verstoren moet je ze niet dichterbij dan tot op zo'n vierhonderd meter benaderen. De omstandigheden in de omgeving van het Lac du Der bleken voor kraanvogels ideaal. Mede door de toegenomen teelt van maïs is het gebied langzamerhand uitgegroeid tot een eldorado voor deze soort. Elke herfst strijken hier 40.000 tot 60.000 kraanvogels neer. Alleen al in de maand november van 2001 en 2002 waren dat meer dan 20.000 vogels. Op 2 november van dit jaar zijn 27.140 exemplaren geteld! Tijdens onze excursie op 14 november waren er 17.140 kraanvogels. Deze actuele informatie kun je vinden op internet: <http://perso.club-internet.fr/lpochamp/index.htm> waar iedere vijf dagen de actuele aantallen worden vermeld. De maanden waarin de meeste kraanvogels worden waargenomen zijn november en maart. Ongeveer 5.000 exemplaren brengen de winter door aan het meer. Het meest spectaculaire en onvergetelijke schouwspel vindt plaats omstreeks zonsopgang. Bij het ochtendgloren verlaten de majestueuze vogels in lange V- of lijnformaties bij duizenden tegelijk het meer. Het gaat hierbij werkelijk om ongelooflijke aantallen, die hun vertrek aankondigen door een verdragend, nasaal klinkend schel getrompetter begeleid door het fluitende getsjielp van de jongen. Om hiervan getuige te zijn moet je dus vroeg uit de veren en een uur voor zonsopgang aanwezig zijn (je bent dan overigens niet de enige). De beste kijkplek voor dit schouwspel is de dijk aan de oostzijde van het meer, vlak bij onze camping. In de avonduren tegen zonsondergang vindt ditzelfde spektakel, maar dan in omgekeerde richting plaats. Om de kraanvogels van voldoende voedsel te verzekeren heeft de Franse Vogelbescherming (LPO) een regeling met de boeren getroffen waardoor de stoppelvelden tot 15 december of 15 maart ongestoord blijven. De boeren ontvangen hiervoor een financiële compensatie. In het gehucht d'Isson bij St.Remy ligt de 'Ferme aux Grues'. Deze in 1990 opgerichte hoeve biedt de gelegenheid de vogels in het voorjaar ongestoord dichtbij te observeren. Door het inrichten van voederakkers worden de omliggende, pas ingezaaide velden beschermd tegen de vraatzucht van de kraanvogels als ze terugkeren uit het zuiden. Hieronder volgt het verslag van deze driedaagse spectaculaire kraanvogelexcursie op 14, 15 en 16 november 2003 met tot slot een opsomming van de door ons waargenomen soorten.

Joop Bergsma

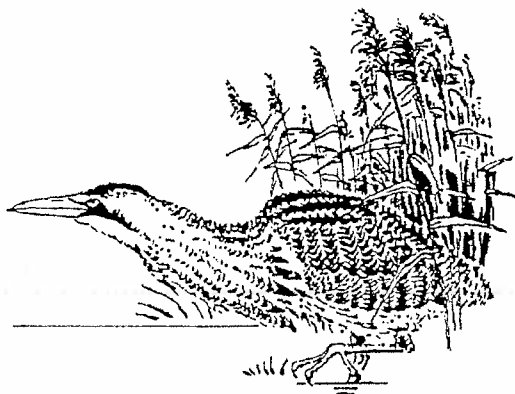
Verslag Lac du Der... door Jan-Willem Hermans

Vrijdag 14 november 2003

Joop Bergsma heeft een driedaagse reis georganiseerd naar Lac du Der. Vandaag om maar liefst vijf uur in de morgen zouden we vertrekken. Alle automobilisten waren keurig op tijd bij Joop aanwezig. Het had nog even wat voeten in aarde voordat het proviand in de auto's gepropt was, maar exact om vijf uur vertrokken de drie auto's richting Frankrijk. Ik was ingedeeld bij Chris van Lieshout. De andere chauffeurs waren Thom Bergsma (zoon van Joop) en John Hermans. Onze portofoons deden weer uitstekend hun werk en na de nodige pauzes bereikten we via België, Luxemburg en de Franse steden Metz en Nancy richting Saint Dizier onze eindbestemming Camping 'Le Clos du Vieux Moulin'. De camping ligt tegen het meer aan. Joop had op de camping twee mobilhomes afgehuurd. Het waren nog splinternieuwe. Nadat in elk zes personen hun weg gevonden hadden, hebben we eerst een bakje koffie genomen. Hierna begon het vogelen. We reden eerst naar het meer. Hier aangekomen slaakte Joop een kreet: "Wat is hier gebeurd"? Wat blijkt, eens in de tien jaar wordt het meer drooggelegd voor onderhoud. Dat was juist nu het geval. Er zijn nog wel plassen met water, maar geen 'plas zover als je kunt kijken'. Gelukkig zijn er wel volop vogels te zien: diverse eenden, ganzen, aalscholvers en blauwe reigers. Echter niet de soort waar we toch eigenlijk voor gekomen zijn: de Kraanvogel. Deze hadden we echter al wel gezien direct bij onze aankomst. Overdag foerageren de vogels namelijk op de velden in de omgeving van het meer.

Voordat we de velden gaan bekijken, gaan we eerst nog op een andere plek aan de noordoostkant van het meer kijken. Telescopen en verrekijkers keurig in gelid opgesteld. Opeens zien we wat aan de rand van het riet. Het blijkt om een roerdomp te gaan en tien meter verder zit nog een dergelijke verschijning, ook in het riet. Twee roerdompen, wie had dat durven dromen. Of het nog niet genoeg was, kwam enkele ogenblikken later een ijsvogeltje op een rietpluim zitten. Voorwaar geen alledaagse soorten. Op het water vele eendensoorten en meerkoeten. Het werd tijd om de kraanvogels in het veld te bekijken. Rond het meer liggen uitgestrekte landbouwgebieden. Het duurde dan ook niet lang of we hadden de eerste groep kraanvogels in beeld, wat een genot! De vogels zijn wel zeer schuw, bij het geringste onraad gaan ze op de wieken. Het is zaak om niet te dichtbij te komen. Zou dit te maken hebben met de vele jachthutten die we her en der in het veld zien? Na deze groep zijn we een binnenweggetje ingereken, waarlangs vele honderden kraanvogels te bewonderen waren. Eén tegenligger was genoeg om ze allemaal de lucht in te zien gaan. Voor de kraanvogel een verstoring, voor ons een prachtig gezicht. Het weggetje werd een pad en voorbij de boerderij hield het op zelfs pad te zijn. We moesten omdraaien. Al glibberend over de vette klei ging dit maar net goed. We moeten snel terug naar het meer. Het begint langzaam donker te worden, het spektakel kan beginnen. Op de dijk gesitueerd komen nog meer vogelaars aan om van het schouwspel te genieten. Laat het nu net Nederlandse vogelaars zijn die ik met de herfstvakantie heb leren kennen op Ameland. Dit zijn echter niet de enige, vele honderden vogelaars staan klaar. De eerste groepen kraanvogels vliegen binnen, al luid roepend.

Het trompetachtig geluid vergeet je je hele leven niet meer. Wat een prachtig spektakel. Het blijft maar doorgaan. De kraanvogels gaan allemaal richting het meer. De ganzen gaan echter van het meer af, deze brengen de nacht door op de velden. In het donker zijn we terug gegaan naar onze mobilhomes. Truus (de vrouw van Joop) had twee grote pannen nasi gemaakt, die we alleen hoefden op te warmen.

Joop en Truus hadden aan alles gedacht, er kwamen zelfs kaarsjes op tafel voor de sfeer. Deze was opperbest en niet in de laatste plaats door de jutterbitter die Sandra nog over had van een excursie naar Ameland. Het smaakte prima. Truus, bedankt nog namens iedereen. Het was wel een zeer lange dag. Zoals het zo mooi heet, gingen we moe maar voldaan naar bed. Het schijnt dat er die nacht weer hectaren bos zijn omgezaagd.

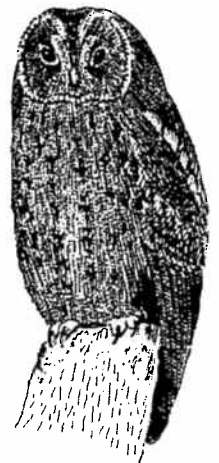
Jan-Willem Hermans

Verslag Lac du Der... door Willy van Lanen

Zaterdag 15 november 2003

Zoals gewoonlijk begon ook deze dag om 00.00 uur. Na enig gekissebis wie nou waar zou gaan slapen, werd het stil in de mobilehomes. Althans dat zou je denken. De hele nacht werd doorgezaagd! In de ochtend bleek dat de schade niet te overzien was. Toen we aankwamen leek het toch echt dat de camping gezegend was met een aantal bomen. Toen we de zaterdagochtend buiten kwamen, waanden we ons meer in een houtzagerij. Her en der lagen keurig kort gezaagde boomstronken te wachten om zo in de kachel te verdwijnen. We zullen niet alle snurkers/zagers de schuld geven van het illegaal kappen. Toch is het wel terecht de twee meest enthousiaste zagers even te noemen. Chris en John bedankt.

Om 05.30 uur begon de dag. Nog wakker wordend en bedenkend waar ik in godsnaam ben en wie er nou op het bed naast me ligt te ronken, begint er weer wat te dagen. Een mobilhome is het. Maar als je er met zes mensen slaapt en je spreekt af om samen op een bepaalde tijd op te staan, waarom is het dan nog zo stil? Ja hoor, evenals John had ook ik mijn mobiele telefoon niet aangepast aan de wintertijd. Het grote voordeel van dit veel te vroege ontwaken was, dat er een nieuwe soort op de lijst toegevoegd kon worden. In de nog resterende bomen op de camping probeerde een bosuil indruk te maken. Of..... lachte hij me uit? De afspraak was om vóór het ontbijt naar het Meer Zonder Water te rijden om te gaan kijken naar de duizenden kraanvogels die samen op de vleugels zouden gaan. Op de weg ernaar toe werd ook nog even een ransuil gescoord. Bij het meer angekommen, waanden we ons in eerste instantie op het verkeerde tijdstip en op de verkeerde plek. De eerste gedachte was: Wie is er in godsnaam nou weer gestorven? De tweede was: Waarom wordt die dan uitgerekend hier begraven. Ik zal het even uitleggen. Bij het meer angekommen was het een drukte van belang. Er waren zo ongeveer honderd mensen aanwezig. Alle aanwezigen staan bij elkaar. Hun gezichten allen in dezelfde richting en in eerste instantie is er niemand (behalve John) die het nodig vindt om iets te zeggen. Daarbij begint aan de overkant van het Meer Zonder Water, de zon heel langzaam op te komen. In het eerste licht is te zien dat het redelijk helder is en dat er nauwelijks wolken aan de lucht te zien zijn. Dit belooft wat. Indrukwekkend is de stilte zeker. Langzaam maar zeker beginnen de kraanvogels zich te roeren. Het trompetteren wordt steeds heviger en heviger.

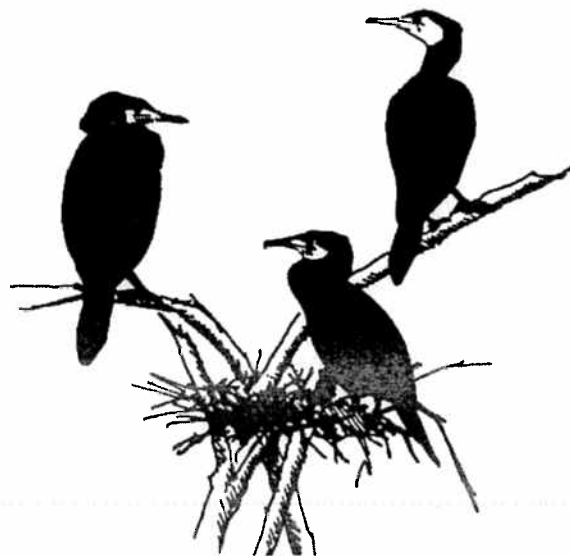

Even later vertrekken de eerste groepen. Binnen drie kwartier minuten werden er door Jan ongeveer vijfduizend kraanvogels geteld die besloten hadden om te gaan foerageren op de omringende velden. Deze ervaring was fantastisch en onze dag kon dan ook niet meer kapot. Jan-Willem formuleerde dit met de gevleugelde woorden: *"Dit moment staat voor altijd op mijn harde schijf gegrift"*.

Na ons bbz-tje was het goed ontbijten. Daarna zijn we gezamenlijk een wandeling gaan maken in de nabijheid van de camping. We hebben de étangs (lagune of strandmeer, Red.) bekeken en afgespeurd op nieuwe soorten. Wat mij voornamelijk bijgebleven is, waren de grote groepen houtduiven en kieviten. We schatten dat elke groep zo ongeveer zeventuizend exemplaren bevatten. De étangs zijn ook voorzien van één of meerdere schuilhutten. Vanuit de laatste schuilhut waren zes beverratten, twee grote zilverreigers, nonnetjes, ijsvogels, dodaarsjes etc. te bewonderen. Bij de camping aangekomen hebben we een lekker bakkie koffie gedronken en zijn vervolgens naar het naburige stadje Montier en Der gereden om te tanken en wat nog veel belangrijker was, om toiletpapier te kopen. Omdat bekend was dat de kraanvogels vooral op de velden in de zuidwesthoek van het meer foerageerden, zijn we door dit gebied teruggereden. Op onze tocht door de landerijen zagen we in de omgeving van Droyes groepen kraanvogels op akkers zitten van meer dan vijfhonderd stuks. Via Bailly le Franc, Outines en Drosnay zijn we naar Saint Remy gereden. In Saint Remy hebben we een bezoek gebracht aan de Ferme aux Crues en hadden daar vanaf de hoge uitkijkpost een fraai uitzicht over de velden en de rondvliegende kraanvogels. Zo rond 16.00 uur waren we weer terug bij het Meer Zonder Water, en zagen daar weer vele kraanvogels neerstrijken. Toch was het niet zo indrukwekkend als vanochtend. Toen het donker was werd het weer tijd voor de mobilehomes. Na een lekker bakkie koffie werd het tijd om ons op te frissen voor het bezoek aan het restaurant. Daar aangekomen voelden we ons gelijk thuis. Allerlei jachttrofeeën aan de muren en tot overmaat van ramp stond er zelfs een bloemvaasje op tafel wat gemaakt was van een poot van een wild zwijn. Ook hier heb ik nogal wat indrukken opgedaan. Het feit dat we Jan-Willem moesten vertellen dat we hem als bestuurslid van de Vogelwacht zouden royeren als hij ganzenlever paté zou bestellen, is in ieder geval iets wat ik niet voorzien had. Gelukkig kwam hij op tijd tot inkeer.

Na een gezellig avondje ging iedereen moe maar voldaan terug naar zijn mobilehome. Jan, de room-mate van Chris had een oplossing voor het ongeoorloofd zagen van allerlei bomen in de omtrek. "Ik zet hem gewoon uit" was het plan. Of dit gelukt is, wordt misschien wel beschreven in het verslag van morgen.

Willy van Lanen

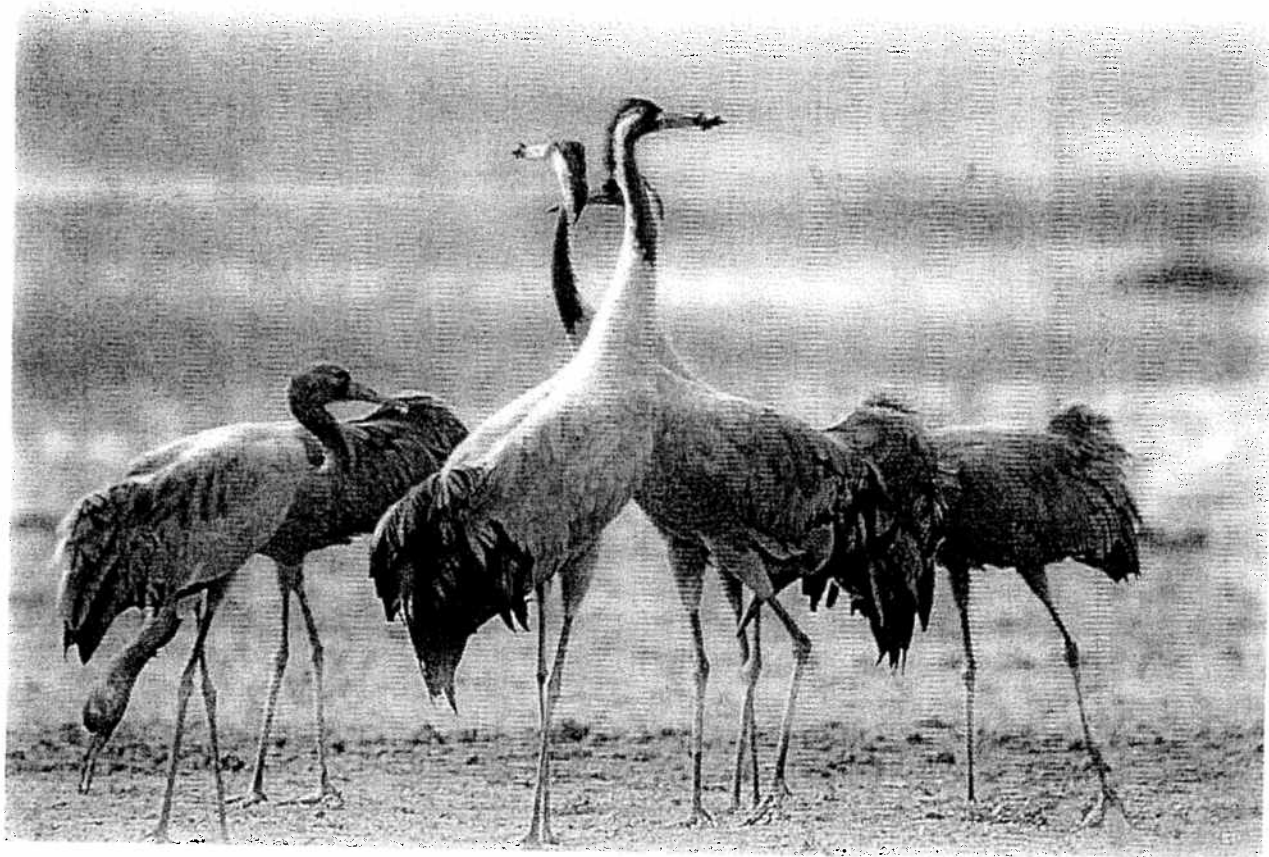
Verslag Lac du Der... door Jan-Willem Hermans

Zondag 16 november 2003

Alweer de laatste dag. Het prachtige weer van gisteren is veranderd in trieste, mistige nevels. Toch stonden we om half zeven weer op. Om zeven uur stonden we weer paraat voor de uittocht van de kraanvogels. Vanwege het trieste weer was de uittocht nu minder spectaculair. De mooie zonsopkomstluchten waren nu grijs. Het weerhield de kraanvogels echter niet om naar de velden te trekken. Wij zouden de noordkant nog gaan bezoeken. Bij een watermolen waar we stopten, zagen we nog mooi een grote gele kwikstaart. Dit is ook zijn ideale biotoop: snelstromend helder water. De regen bleef aanhouden, zodat besloten werd om een kijkje te nemen in het Bezoekerscentrum. Hier was een expositie van natuurfoto's te zien. Er waren enkele zeer mooie plaatjes bij. Het bezoekerscentrum zelf had helaas niet veel te bieden.

Het liep tegen de middag, tijd om een boterham te pakken in ons mobilhome. De huisjes moesten schoon opgeleverd worden, wat nog een hele klus was. Gedurende drie dagen kunnen twaalf personen heel wat klei verzamelen aan hun bergschoenen. Maar water en sop doet wonderen. Rond tweeën zijn we weer richting huis gereden. Net over de Luxemburgse grens in België hebben we nog de inwendige mens versterkt. Omstreeks zeven uur 's avonds waren we allen weer heelhuids bij Joop aangekomen. Helaas was er een einde gekomen aan drie heerlijke vogeldagen. Rest mij nog alle chauffeurs te bedanken voor het veilig op en neer rijden en speciaal Joop en Truus voor de geweldige catering.

Jan-Willem Hermans

Vogelwaarnemingen excursie Lac du Der 2003

1. Kraanvogel [natuurlijk en wel minstens 16000]	25. witte kwikstaart	51. veldleeuwerik
2. zwarte kraai	26. grauwe gans	52. grote bonte specht
3. grote lijster	27. bosuil	53. heggemus
4. houtduif	28. wintertaling	54. kokmeeuw
5. kramsvogel	29. ransuil	55. dodaars
6. havik	30. aalscholver	56. roerdomp
7. rietgors	31. roodborst	57. matkop
8. kievit	32. wulp	58. meerkoet
9. gele kwikstaart	33. goudvink	59. witgat
10. koolmees	34. blauwe reiger	60. fuut
11. fazant	35. geelgors	61. sijs
12. goudhaan	36. vink	62. knobbelzwaan
13. merel	37. zilvermeeuw	63. nonnetje
14. keep	38. putter	64. kuifeend
15. glanskop	39. boomkruiper	65. groene specht
16. torenvalk	40. gaai	66. groenling
17. winterkoning	41. slechtvalk	67. roek
18. tafeleend	42. buizerd	68. waterhoen
19. kraakeend	43. zwarte specht	69. bergeend
20. smient	44. grote zaagbek	70. ijsvogel
21. huismus	45. boomklever	71. bonte strandloper
22. brilduiker	46. graspieper	72. koperwiek
23. turkse tortel	47. staartmees	73. ekster
24. slobbeend	48. blauwe kiekendief	74. pimpelmees
	49. ringmus	75. grote gele kwikstaart
	50. grote zilverreiger	76. watersnip

Excursie Oostvaardersplassen

Op zaterdag 22 november 2003 stond de excursie van Staatsbosbeheer (SBB) naar de Oostvaardersplassen op het programma. Deze excursie, georganiseerd door SBB, hebben we te danken aan onze inzet die Vogelwacht Uden en Vogelwerkgroep Oss verleend hebben bij de broedvogelinventarisatie van de Maashorst in het voorjaar van 2002. Om acht uur vertrokken ongeveer vijfentwintig leden vanaf de Groenhoeve, waarbij ook Frank van Kalleeven (boswachter van SBB) aanwezig was. Onderweg was het druilerig. Als dit maar goed komt, was de gedachte.

Na een voorspoedige reis bereikten we de Oostvaardersplassen via de Praamweg. Langs deze weg is al veel te zien. Bij de eerste 'buizerd' waarvoor we stopten was het al raak. Het was namelijk geen buizerd, maar de veel zeldzamere ruigpootbuizerd. De helwitte stuit met aftekenende zwarte eindband kon je geweldig goed zien. Een mooi begin! We zouden om elf uur uitleg krijgen van de boswachter van dit gebied, maar we waren al om tien uur aanwezig. Onze Osse vrienden waren nog niet aangekomen. We besloten om even naar de vogelkijkhut te gaan die "de Zeearend" heet. Onderweg hoorden we diverse waterrallen en zagen we een kleine bonte specht. In de hut heb je een magnifiek uitzicht over een immense vlakte. Overal zie je de Heckrunderen, herten en reeën. Ook waren grauwe ganzen en smienten te zien. Bij terugkomst waren de Osse vogelaars ook gearriveerd. Na koffie en koek kregen we een boeiende uitleg over het beheer van het gebied, welke afgesloten werd met een fraai diaklankbeeld.

Na een klein uur gezeten te hebben, begon het vogelaarbloed onrustig te worden. Tijd om het gebied in te trekken. Het ging eerst weer richting "de Zeearend". Onderweg zagen we een ijsvogeltje. In de hut was niet veel meer te zien dan we al eerder gezien hadden. Nu gingen we naar een hut, waar je normaal niet kunt komen. Bij binnenkomst zagen we al snel de vogel waar we op gehoopt hadden, de zeearend. Ik heb al vaker de zeearend in de Oostvaardersplassen gezien, maar nog nooit van zo dichtbij. Na een poosje vloog de vogel op en kon je goed zien waarom deze soort "De vliegende deur" wordt genoemd. Zowel de vleugelwijdte als de breedte is van formaat "deur". Al teruglopend zagen we diverse andere vogels en het weer werd allengs beter. Het grauwe van de morgen is ingewisseld tegen zowaar een klein zonnetje. Op de terugweg constateerden we dat we alle roofvogels die we nu kunnen tegenkomen in Nederland ook gezien hebben. Het zijn er negen; buizerd, ruigpootbuizerd, havik, sperwer, slechtvalk, torenvalk, blauwe kiekendief, smelleken en zeearend. Een prachtige excursie rijker kwamen we 's avonds weer bij de Groenhoeve. Staatsbosbeheer; bedankt voor dit mooie cadeau!

Jan-Willem Hermans

Vogelwacht - Winkel

Kijk eens goed in de winkel van de Vogelwacht. Er zijn altijd wel mensen in uw omgeving die u kunt verrassen met één van de onderstaande cadeaus en/of praktische middelen. U steunt daarmee tevens het werk van Vogelwacht Uden e.o.

De doelstelling van de winkel:

- Door verkoop van boeken, kaarten, cassettes en Cd's met vogelgeluiden steeds meer mensen kennis en interesse bijbrengen voor het vogelleven.
- Door verkoop van nestkasten de vogels helpen bij het vinden van nestelplaatsen in de broedperiode. Het is bekend dat de huidige samenleving het vinden van genoemde plaatsen in de vrije natuur zeer bemoeilijkt. De prachtige zomer loopt op een eind en daarmee staan kou en regen weer voor de deur. Honger en kou doen veel vogels sterven. We kunnen helpen door het geven van voedsel in zeer slechte omstandigheden, maar het geven van onderdak is een permanente hulp. Als dan in het nieuwe voorjaar de meesjes uitvliegen geeft u dat een dubbel prettig gevoel.

Adviezen:

- Er is geen bos bloemen denkbaar die het qua levensduur kan opnemen tegen geluidsband of nestkast. Ook het handzame (rode) vogelherkenningsboekje van Peter Hayman doet het heel goed op verjaardagspartijtjes!
- Maak aspirant vogelaars attent op de mogelijkheden van de winkel bij aanschaf van een vogelboek.

Meer willen weten over vogels? De winkel kan u daarbij helpen:

- Bedreigde vogels € 1,00
- Ja, natuurlijk in vogelvlucht € 4,50
- Vogels van Midden Brabant € 4,50
- Het "rode" boekje van Peter Hayman (herkenning van vogels) € 9,50
- Eerste hulp aan dieren € 2,25
- Wintervoeding vogels € 1,00
- Roek en de landbouw € 1,00
- De Lepelaar € 13,50

Andere artikelen:

- Cd's met vogelgeluiden (deel 1,2 en 3) per deel € 11,50
- Vogelmobile € 2,25
- Postpapier met afbeelding van een eend/uil € 3,85
- Telefoonklappers € 1,25
- Raamstickers (ter voorkoming van vogelbotsingen) € 1,50
- Prachtige posters van Blauwe Reiger en IJsvogel € 0,50
- Vogelplaten in diverse maten (Uilen, Zwaluwen, Roofvogels) € 0,50
- Vogelwachtspledje (een "must" voor leden) € 5,00
- Nestkasten (tweemaal geveerd met buitenbeits)
 - Kast voor Winterkoning en Matkop € 4,00
 - Kast voor Pimpelmees, Zwarte Mees, Kuifmees, Glanskop € 6,00
 - Kast voor Koolmees, Bonte Vliegenvanger, Ringmus, enz. € 6,00
 - Kast voor Gekraagde Roodstaart en Bonte Vliegenvanger € 6,50
 - Kast voor Grauwe Vliegenvanger € 7,00
 - Kast voor Boomkruiper € 8,00
 - Kast voor Gierzwaluw € 10,00

Suggesties m.b.t. aanpassing en/of uitbreiding van het winkelassortiment zijn bijzonder welkom.

Coördinator:

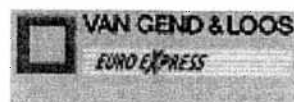
Aad van Toor
Klaroenlaan 1, Uden
Telefoon: 0413-264106 (s.v.p. van tevoren even bellen)

Indien niet aanwezig:

Jan-Willem Hermans
Broekmorgen 28, Uden
Telefoon: 0413-269804

SELEKTVRACHT

dochter van

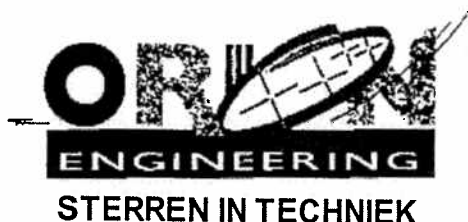

**HEEFT U PAKJES TE VERSTUREN,
DIT KAN OOK VIA SELEKTVRACHT DEPOT UDEN.**

Pakjes van 50 gram tot een gewicht van maximaal 12 kg.
Maximale inhoud 100 liter.

Selektvracht depot Uden,
Berna Rutten
Karperdijk 20
5406 PH Uden
Tel. 0413-269372
Fax. 0413-267619
e-mail berna.rutten@12move.nl

*Vraag vrijblijvend inlichtingen
De prijs zal u meevallen! (zeker voor
pakjes die niet in de brievenbus passen)*

Orion Engineering Den Bosch B.V.

Voor technische banen op MTS-,
HTS- of TU-niveau kijk op:

www.oriongroep.nl

Bel voor meer informatie:
Peter Noy, telefoon 073-6149900

E-mail: denbosch@oriongroep.nl

**RIOOL-, REINIGINGS- EN
INSPECTIEBEDRIJF VOOR
GEMEENTE, RIJK EN INDUSTRIE**

Statenweg 31
5428 GD
VENHORST
Tel.: 0492-321405
Fax.: 0492-324375

*Honden & Katten
Speciaalzaak '4Feedt'
Volkelseweg 26
5405 NA Uden*

**Hoogwaardig en volledig
honden- en kattenvoer
en benodigdheden**

Kwaliteit hoeft niet duur te zijn

www.4feedt.nl

o.a.

 Superieur lam & rijst 20 kg 23,85 EUR*

 Krokante brokken 20 kg 18,60 EUR*

* prijzen onder voorbehoud van wijzigingen

Gewoon even bellen:

(0413) 26 63 98 of 06 22 54 73 69

**Gratis bezorgservice in
Uden, Oss, Veghel
en omstreken**

Di. 09.00 - 12.00
Wo. 09.00 - 12.00
Vr. 13.00 - 21.00
Za. 10.00 - 17.00
en ... Op afspraak !

**Ook losse
verkoop**

**14 soorten in
assortiment!**

WIM DE WILT

Voor al uw
tweewielers
en
reparaties

Kerkstraat 4 - Uden - 0413-262620

**TUINCENTRUM
UDEN**

**TUINONTWERP
TUINAANLEG &
ONDERHOUD**

Runmolen 104
5404 KT Uden
Telefoon 0413 332131

VAN DER HEUDEN

Gordijnen
vloerbedekking
binnenzonwering
raamdecoraties
enz.

Neringstraat Oost 7/9
5401 GM Uden
Tel.: 0413-250510

Een huiscollectie Home &
Harmony; een collectie met veel
keus en kwaliteit, speciaal voor u
geselecteerd en vervaardigd.
WELKOM

H et Bloemenmagazijn
Botermarkt 5
5404 NV Uden
0413-267988

H et Bloemenhuis
Kornetsstraat 6
5402 CN Uden

**DENKERS EN DOENERS
IN HUISVESTINGADVIES**

Huisvesting Consultancy
Milieu & Regelgeving
Bouwprojectmanagement
Beheer & Onderhoud
Outsourcing Services

Raad op maat?
Bezoek www.nibag.nl

Oude Udenseweg 16
5405 PD UDEN
Tel. 0413 - 33 42 00
Fax 0413 - 26 85 05

Duifhuizerweg 8 Tel. 0413 363785
5406 TB Uden Fax 0413 342047

**Voor al uw agrarisch
loonwerk**

Slagerij Knobbout

Ons bezocht, is kwaliteit gekocht

Drossaard 12, Uden, 0413-267354

FIETS WERELD

COCK ULAND

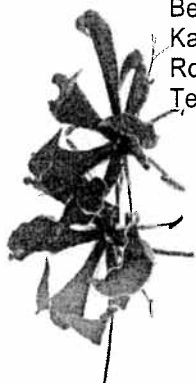
de fietsenwinkel

Altijd in beweging!

Drossaard 47
5403 ES Uden
Tel. 0413-267088

Fleurmonde

Bloemenatelier

Voor al uw creatief bloemwerk
Bruidsarrangementen
Bedrijfsabonnementen
Kadoartikelen
Rouwarrangementen
Tevens lid verzendorganisatie

Drossaard 59
5403 ES Uden
Tel. 0413-268628
Fax. 0413-246001

*Onze bakkerswinkels en
bezorgdiensten staan
voor kwaliteit in brood
en banket, in Beek en
Donk, Boekel, Gemert,
St. Anthonis, Uden en
wijde omgeving.*

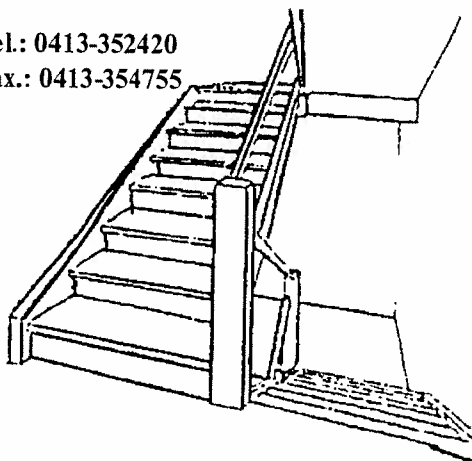
*St. Josephplein 5 - Venhorst
Drossaard 57 - Uden
Tel.: 0413- 268517*

Th. Peters Machinale Timmerwerken

Het juiste adres voor kozijnen en trappen

Dorshout 6b
5462 GL VEGHEL

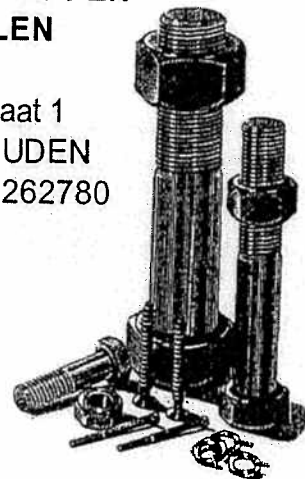
Tel.: 0413-352420
Fax.: 0413-354755

snijders metaal

IJZERWAREN
GEREEDSCHAPPEN
METALEN

Kapelstraat 1
5401 EC UDEN
Tel.: 0413 - 262780

De Bruin
verzekeringen

Velmolenweg 87, 5401 HL Uden
Telefoon (0413) 330 999, Telefax (0413) 253 204
Website www.debruin.nl
e-mail info@debruin.nl

*Alle verzekeringen
en financiële diensten*

de sprokkel

- natuurvoeding
- kaas
- delicatessen
- dieet

www.desprokkel.com

Kastanjeweg 171
5401 GW Uden
Tel. 0413-271491
Fax. 0413-248145
E-mail: sprokkel@planet.nl

Laat uw digitale bestanden
gratis afdrukken

WWW.JETTEN.NL

Meld je aan op onze printservice
en je ontvangt 5 gratis afdrukken.
(1 aanmelding per huishouding)

FUJIFILM
DIGITAL
IMAGING
SERVICE

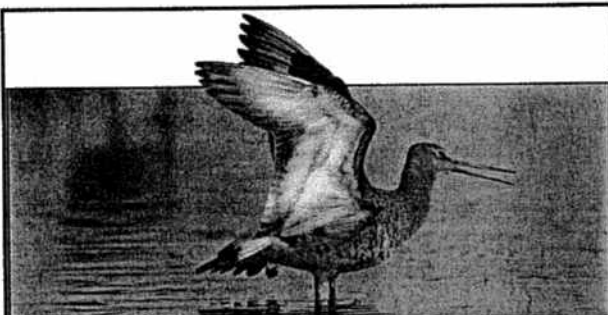
FDI

JETTEN FOTOGRAFIE

VOOR SPORTIEVE KLEDING

W&L BRESSERS
mannenmode

Marktstraat 12
5401 GH Uden
Tel. 0413-262568

Geef gehoor aan de roep van de grutto

Vogelbescherming Nederland wil zoveel mogelijk vogelsoorten vrij en zelfstandig laten leven. Zoals de grutto, die onze én uw hulp hard nodig heeft. Word daarom lid en ontvang, naast een fraai welkomstpakket, regelmatig het magazine VOGELS.

Ja, de vogels kunnen rekenen op mijn steun!

- ☐ Ik word lid voor € _____ (minimaal € 22,50 p.j.)
☐ Ik machtig Vogelbescherming Nederland om bovenstaand bedrag jaarlijks tot wederopzegging af te schrijven van mijn bank/girotekening. _____
☐ Ik betaal met de acceptgiro die mij wordt toegestuurd.

Dhr/Mevr. _____

Adres: _____

Postcode: _____

Plaats: _____

Handtekening: _____

Deze bon kunt u in een ongefrankeerde envelop sturen naar: Vogelbescherming Nederland, Antwoordnummer 1974, 3700 WB Zeist
Kijk op www.vogelbescherming.nl
of bel 030-6937744

Vogelbescherming
NEDERLAND

20 JUN 2014

JAN PEERENBOOM

Aannemingsbedrijf
Jan Peerenboom B.V.
Volkelseweg 6
5405 NA Uden
tel: (0413) 26 37 40
fax: (0413) 25 18 60

ACTIVITEITEN WERKGROEPEN VOGELWACHT UDEN

HET BESTUUR

Het bestuur verzorgt de algehele coördinatie van de vereniging, zij stimuleert tal van activiteiten en legt contacten met derden. Tevens organiseert het bestuur de ledenactiviteiten, zoals excursies, cursussen en diazingen. Genoemde activiteiten worden mede uitgevoerd door middel van een aantal werkgroepen, t.w.:

- **WERKGROEP INVENTARISATIE**

De werkgroep Inventarisatie organiseert diverse vogeltellingen in de Maashorst. Genoemde inventarisaties hebben tot doel een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de vogelstand in een bepaald gebied. De verkregen informatie wordt ter beschikking gesteld aan het SOVON, Staatsbosbeheer en Gemeentes. Zij gebruiken de informatie ten behoeve van beheersplannen voor de Maashorst en de Wijstgronden.
Coördinator Peter van de Braak, telefoon: 0413-253586

- **WERKGROEP OEVERZWALUWEN**

Sinds 1986 heeft de Vogelwacht een kunstmatige oeverzwaluwenwand op de voormalige grindaafgraving "Hemelrijk" te Volkel. Men houdt zich bezig met de inventarisatie en registratie van de daar broedende oeverzwaluwen. Daarnaast wordt regelmatig onderhoud uitgevoerd aan de oeverzwaluwenwand en observatiehut. Op verzoek is een gratis brochure verkrijgbaar met daarin alle details over de bouw e.d.
Coördinator Marc Poulussen, telefoon: 0413-274046

- **WERKGROEP UILEN**

Het plaatsen en onderhouden van nestkasten in kerken, boerderijen en schuren is een van de belangrijkste taken van deze werkgroep. Momenteel heeft de werkgroep de beschikking over ca. 40 kerkuilenkasten, die verdeeld zijn over Uden, Volkel/Odiliapeel en Boekel/Venhorst. Alle broedgegevens worden geregistreerd en aan de betreffende instanties doorgegeven. Daarnaast het geven van advies aan belangstellenden.
Coördinator John Hermans, telefoon: 0413-272777

- **WERKGROEP NESTKASTEN**

Deze werkgroep verschaft nestgelegenheid aan vogels en dan met name holenbroeders, zoals koolmees, pimpelmees en zwarte mees, gekraagde roodstaart, vliegenvanger etc. Dit gebeurt door diverse soorten nestkasten te maken en op geschikte locaties te bevestigen. Op dit moment heeft de werkgroep het beheer over ruim tweehonderd nestkasten. Tevens het inventariseren en administreren van broedgevallen.
Coördinator Harry van Dijk, telefoon: 0413-273307

- **WERKGROEP STOOTVOGELS**

Naast het inventariseren van een zestal soorten stootvogels, welke in de Maashorst voorkomen, wordt aandacht besteed aan het maken en plaatsen van nestkasten of horsten, alsmede het controleren en registreren ervan. Verder is het doorgeven en assisteren bij het ringen van de jongen ook een taak van de groep. Het betreft hier voornamelijk de buizerd, havik, sperwer, torenvalk, wespandief en boomvalk.
Coördinator Piet van der Voort, telefoon: 0413-263292

- **WERKGROEP CLUBBLAD / PUBLICITEIT**

Een belangrijk communicatiemiddel binnen de Vogelwacht is "Het Bruujsel". Dit clubblad wordt viermaal per jaar uitgebracht. Hierin is veel te lezen over de diverse activiteiten binnen de vereniging. Verder verzorgt de werkgroep alle publiciteit rondom de activiteiten die op touw worden gezet. Dit resulteert in diverse berichtgevingen in de dag- en weekbladen, kabelkranten, radio en televisie.
Coördinator Peter Noy, telefoon: 0413-251691

- **WERKGROEP VRIJWILLIG LANDSCHAPSBEHEER UDEN**

Deze werkgroep is een gezamenlijke activiteit van het I.V.N. en Vogelwacht Uden. Zij houdt zich bezig met behoud, herstel en ontwikkeling van kleine landschapselementen in de omgeving van Uden. Hiertoe worden o.a. wilgen geknot, elzensingels teruggezet en poelen gegraven. Tevens maakt het V.L.U. onderdeel uit van de Stichting Udense Kersenboomgaard. Zij onderhoudt een kersenboomgaard aan de Patrijsweg te Uden.
Coördinator Willem Peters, telefoon: 0413-252529

- **WERKGROEP JEUGDVOGELWACHT UDEN E.O.**

Binnenkort start een nieuwe Jeugdnatuurgroep, een zelfstandige werkgroep binnen Vogelwacht Uden. Zij is bedoeld voor jongeren vanaf acht jaar en heeft als doel de jeugd kennis te laten maken met alle facetten van de natuur. Een keer per maand trekt men het veld in om naar vogels te kijken, bomen te herkennen of paddestoelen te zoeken. Men tracht het besef en waardering voor de natuur bij de jeugd te vergroten.
Coördinator Peter van de Braak, telefoon: 0413-253586

